PEOPLE'S VOICE
The Lithuanian Semi-weekly Newspaper in Canada. Published by the Lith. Press Association, P. O. Station C., Box 1013, Toronto 3, Ont., Canada.

LIAUDIES BALSAS

Kanados Lietuvių Darbo Žmonių Laikraštis

LIAUDIES BALSAS
Kanados Lietuvių Du-syk Savaitinis Laikraštis. Leidžiamas Lietuvių Spaudos Draugijos Kanadoj. P. O. Station C., Box 1013, Toronto 3, Ont., Canada.

Nr. 380 ANTRADIENIS, LAPKRIČIO (NOVEMBER) 7, 1939, TORONTO, ONTARIO METAI VIII

Lietuviams Užėmus Vilnijos Kraštą Lenkai Fašistai Sukėlė Kruvinas Riaušes Prieš Žydus

KAUNAS. — Pranešama, kad lietuviams užėmus Vilnių, lenkai tautininkai "demokratai" Vilniuje padarė kruvinas riaušes prieš žydus ir daugiau kaip 50 žydų sužalojo. Tarp sužeistųjų yra žydų biznierių ir laikraštininkų.

Tie lenkai fašistai užpuldinėdami žydus gatvėse mušė, grobė iš krautuvių daiktus, ardė, žalojo krautuves ir gyvenamuosius namus.

Tokie pagromai Vilniuje tęsėsi nuo 9 val. ryto iki 4 val. po pietų, spalio mėn. 31 d.

Taipgi tokie lenkų fašistų pagromai buvo padaryti Landvarave ir Vileikoje.

Del tų pagromų Vilniaus ir Kauno žydai atsišaukė į Lietuvos valdžią prašydami gelbėti žydus nuo lenkų pagromčikų.

Pagal pirmuosius pranešimus, tai lenkai pradėjo riaušes rinkoje, esą todel, kad duonos kaina buvo staiga dveja tiek aukščiau pakelta, kai tik Lietuva perėmė Vilnių į savo rankas.

Taip pat sakoma, kad kita demonstrantų grupė nešdama raudoną vėliavą ir dainuodama Internacionalą maršavo prie miesto valdybos rūmų, ir kad ten jų įvykęs susikirtimas su grupe lenkų "demokratų" — fašistų.

Prieš riaušininkus buvo pašaukta lietuvių kariuomenė. "O už dviejų valandų po kariuomenės pasirodymo gatvėse, vakare įvažiavo apie 40 Sovietų tankų ir iš Vileikos į Vilnių," rašo New York Times korespondentas iš Kauno. Kodel tie tankai atvyko į Vilnių, jis nenurodo.

HEPBURNAS AGITUOJA UŽ NUPIGINIMĄ KANADOS DOLERIO

ST. THOMAS, Lapkr. 6.—Čia kalbėdamas Ontorijos premjeras Hepburnas, paliesdamas Kanados ekonominius reikalus ir susidariusią naują padėtį, kurioje Kanada atsiduria tarpininke Anglijos ginklų prekybai, jis pareiškė, kad tinkamesniam prekybos su Anglija vedimui susidarąs būtinas reikalas nupiginti Kanados dolerį (valiutą) ir suderinti ir pritaikyti jį prie nupuolusio Anglijos svaro.

Kanados valiutos infliacija palengvinsianti ir pardavimui Kanados kviečių Anglijai.

Jis nieko neminėjo, kad nupiginus Kanados valiutą ir dabar del visų produktų pabrangimo reikalinga pakelti darbininakms atlyginimą už jų darbą.

Anglija Ruošiasi Vidaus Paskolai

LONDONAS, Lapkr. 6. — Jungtinėms Valstijoms panaikinus ginklų pardavinėjimo embargo, Britanija ruošiasi suteiktas progas ginklų įsigijimui pilnai išnaudoti.

Kad pakėlus savo iždą, ruošiasi pravesti vidaus paskolą sukėlimui $1,117,500, kurią sumą naudos ginklų pirkimui bei kitiems karo reikalams.

Šios paskolos sukėlimui planus diskusuos ir priims parlamentas dar šią savaitę.

Perkamų Jungtinėse Valstijose ginklų pergabenimo reikalais ir jų apsaugojimui nuo vokiečių atakų jau ruošiamasi ir išdirbami planai.

ŠANGHAI. — Nepatvirtinti pranešimai ateiną iš Kinijos praneša apie einančius slaptus pasitarimus tarp Japonijos, Anglijos ir Suv. Valstijų del susitaikymo patenkinimui tų šalių interesų Kinijoj.

Anglijoj Įves Maisto Produktams Korteles

LONDON. — Gruodžio mėnesį jau bus įvesta Anglijoj kortelės, pagal kurias žmogus tegalės gaut pirkti tik apribotą kiekį tam tikrų valgių per savaitę, taip persergėjo maisto ministeris Wm. S. Morrison.

Pagal tas korteles, vienam asmeniui bus leidžiama pirkti tiktai ketvirtadalį svaro sviesto ir ketvirtadalį svaro lašinių per savaitę; taipgi bus įvesta cukraus pirkimų registravimas. Kiti maisto daiktai dar nebūsią apriboti.

(Vokietijoj pagal korteles leidžiama pirkti per savaitę svarą mėsos, įskaitant ir ketvirtadalį lašinių, kiekvienam; ketvirtadalį svaro sviesto, pusę svaro riebalų, 6 svarus duonos ir t.t. Bet sunkius darbus dirbantiems žmonėms Vokietijoj leidžiama beveik dvigubai daugiau maisto produktų.)

PASIREIŠKIA NESUTIKIMAI TARP MUSULMONŲ IR INDŲ

BOMBAY. — Kilę nesutikimai del religinių įsitikinimų tarp musulmonų ir indų, kiek pasunkino Indijos Kongreso padėtį, veikime už atgavimą Indijos nepriklausomybės.

Gandhi pasitarimai su Anglijos karaliaus vietininku neduoda teigiamų rezultatų ir vėl dvi provincialės vyriausybės rezignavo reikalaudamos nepriklausomybės.

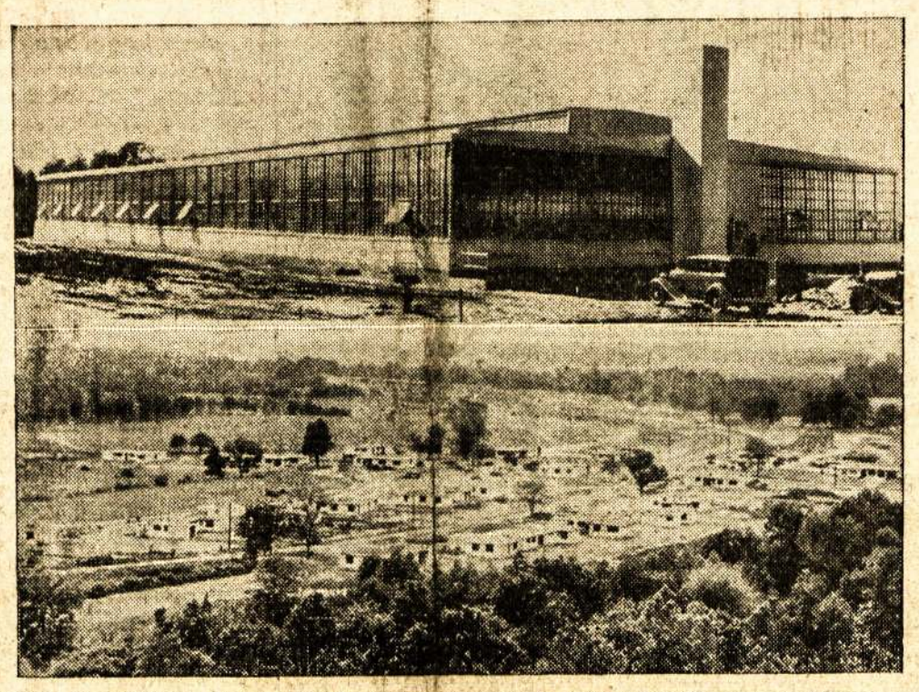

Pardavimas iš varžytinių drabužių audimo fabriko Jersey Homestead, N. J., skaitomas nenusisekimu ankstyvesnio Naujosios Dalybos eksperimento kooperatyvinių fabrikų statymo judėjime. Paveikle, viršuj, matomas minimas fabrikas, o apačioj darbininkų namai. Federalė Suvienytų Valstijų valdžia išleido $4,000,000 apgyvendinimui 150 šeimynų homesteaduose.

Raudonosios Armijos Nuostoliai ir Jos Laimėjimai Išvaduojant Ukrainiečius

NESUTIKIMAI TARP LIBERALŲ IR KONSERVAT.

OTTAWA. — Konservatyvų partijs vadai pradėjo reikšti nepasitenkinimą Ottawos valdžia, kad ji kaipo liberalų partijos vadovaujama, visus karo užsakymus ir kontraktus atiduoda savo partijos šalininkams, aplenkdakonservatyvus pramonininkus ir kontraktorius.

Konservatyvai del to reiškia didelį nepasitenkinimą ir pageidauja net federalėj valdžioj pakeitimų, bei sudarymo necionalės valdžios, į kurią būtų įleisti ir konservatyvai

Kanados premjeras atsakydamas į daromus primetimus užginčija, kad tokie kontraktai yra atiduodami tik liberalų palaikytojams ir prašo konservatų vado dr. Manion, kad jis primetimus paremtų faktais, juos iškeldamas aikštėn.

Premjeras King žada šalininkus panaikinti, jeigu jie kur ištikrųjų pasireikštų.

Pelnagrobiai jau pešasi del pelno iš karo.

Sovietų komisarų pirmininkas V. M. Molotovas, darydamas pranešimą nepaprastai sesijai Vyriausio Sovieto Maskvoje, be kitko, parodė, kad:

"Kada Raudonoji Armija įmaršavo į tuos kraštus, ukrainai ir baltarusiai gyventojai karštai sveikino mūsų kariuomenę kaip išvaduotojus nuo jungo, kurį tiem žmonėm buvo užkorę ponai, lenkų dvarininkai ir kapitalistai.

"Bežygiuojant Raudonajai Armijai per tas sritis, kai kuriose vietose buvo rimtų susidūrimų tarp mūsų kariuomenės ir Lenkijos kariuomenės; taipgi buvo ir nuostolių:

"Baltarusijos fronte, kartu skaitant komandierius ir eilinius raudonarmiečius, buvo užmušta 246 ir sužeista 503 . . .

"Ukrainų fronte buvo užmušta 491 komandierius ir eilinis kareivis ir sužeista 1,359."

"Raudonoji Armija atėmė nuo lenkų daugiau kaip 900 kanuolių, per 10,000 kulkosvaidžių, virš 300,000 šautuvų, daugiau kaip 150 milijonų šautuvinių kulkų, virš milijono kanuolių šovinių, apie 300 lėktuvų" ir t.t.

Vakarinėj Baltarusijoj į Sovietų Sąjungos rankas perėjo 108,000 ketvirtainių kilometrų žemės, su 4,800,000 gyventojų; o Vakarinėj Ukrainoj 88,000 ketvirtainių kilometrų plotas, su 8,000,000 gyventojų. **Tai viso Sovietm teko 196,000 ketvirtainių kilometrų žemės, su apie 13 milijonų gyventojų.** Tame skaičiuje yra 7 milijonai ukrainų, virš 3 milijonų baltarusių, daugiau kaip milijonas lenkų ir per milijoną žydų.

IR NEUTRALIOS ŠALYS PIRKSIS GINKLŲ

NEW YARK. — Patirta, kad ir neutralios šalys, kaip Belgija, Olandija, Suomija ir kitos rengiasi pasinaudoti embargo panaikinimu ir duoti didelius ginklų užsakymus Jungtinėse Valstijose.

MASKVA, Lapkr. 6. — Trečiojo Internacionalo Pildantysis Centro Komitetas išleido atsišaukimą į viso pasaulio darbininkus, kviesdamas juos stoti kovon prieš imperialistinį karą.

Suomija Iš Naujo Svarsto SSRS Pasiūlymus Derybom

HELSINGFORS, Lapkr. 6. — Pasitarimams tarp Suomijos ir Sovietų Sąjungos užsitęsus, Suomijos delegacija vėl sugrįžo namo ir laukia naujų iš savo valdžios instrukcijų.

Suomijos ministerių kabinetas su kitais parlamento vadais iš naujo svarsto susidėjusią padėtį ir Sovietų pasiūlymus. Spėjama, kad šiuo kartu Suomijos valdžia prieis prie to, kad derybas būtų galima pasekmingai baigti.

Kokie yra Sovietų pasiūlymai ir su kuriais Suomija sutinka, bei nesutinka, laikoma gilioje paslaptyje.

Spėjama, kad Suomija nesutinkanti Sovietams išnuomuoti Hango salos, ko Sovietai esą reikalauja, norėdami ten įsteigti savo laivyno bazę.

Suomiai optimiškai žiūri į greitu laiku vėl prasidėsiančias derybas, del to, kad pasitarimuose dalyvaująs ir Molotovas ir Stalinas, kurie gan draugiškai atsinešą link Suomijos.

Padėtis tarp Suomijos ir Sovietų buvo kiek labiau pablogėjus kelios dienos atgal, Suomijos užsienių reikalų ministeriui pasakius neapgalvotą kalbą, grūmojant Sovietų Sąjungai karu.

Sovietai į tą kalbą tinkamai reagavo ir to pasekmėj vėl įtempimas atslūgo ir numatoma, kad greitoj ateityj susitarimas įvyks.

Derybos vis užtęsiamos ir pasitarimai pertraukiami todel, kad Suomijos valdovai, kurstomi kitų kapitalistinių šalių, užmiršta tarnauti savo krašto ir žmonių gerovei, o palikę įrankiu kitų šalių, tarnauja sukėlimui suirutės ir santykių pablogėjimui su Sovietų Sąjunga. Bet numatoma, kad Suomijos valdžia liausis tarnavus kitų šalių kapitalistiniams interesams ir prieis prie draugiško su SSRS susitarimo.

Jungtinių Valstijų Kongresas Užgyrė Neutralumo Įstatymo Pakeitimą Parduoti Ginklus

WAŠINGTONAS. — Jungtinių Valstijų Kongresas savo specialioje sesijoje 243 balsais prieš 181 priėmė neutralumo įstatymo pakeitimą. Sulig naujuoju įstatymu Jungtinės Valstijos pardavinės ginklus, karo amuniciją ir kitą bile kariaujančiai šaliai. Tik tuos ginklus bei amuniciją turės tos šalys savo laivais parsigabenti, kurios juos pirks. Jungtinių Valstijų laivams lieka uždrausta gabenti bet kokią amuniciją bei kontrobandą.

Prezidentas lieka įgaliotas nustatyti neutralumo zonas, kur kariaujančių šalių laivai galės atvykti. Jis taipgi įgaliotas uždrausti Jungtinių Valstijų piliečiams plaukioti kariaujančių šalių laivais, vykti į kariaujančias šalis ir tam panašiai.

Tokiuo Kongreso tarimu reiškia didelį pasitenkinimą Anglijos, Francijos, bei Kanados vyriausybės. Nekurie karo ekspertai teigia, kad Kongresas priimdamas neutralumo įstatymo pakeitimą — panaikindamas ginklų pardavinėjimo embargo — uždavė mirtiną smūgį Vokietijai. Jie yra pilnai įsitikinę, kad Vokietija negalėsianti pasinaudoti tuo įstatymu, nors ir ji turinti pilną teisę pirktis sau ginklų,

(Nukelta į 2 puslp.)

VOKIEČIAI BOMBARDAVO FRANCIJOS MIESTĄ

PARYŽIUS, Lapkr. 6. — Pabaigoje praeitos savaitės vokiečiai iš savo kanuolių Vakarų Fronte smarkiai bombardavo Francijos parubežinį miestą Forbach, kuris randasi netoli Warndto miškų.

Sakoma apie 150 granatų nukrito į miestą ir apie tiek pat į miesto pakraščius.

Francijos kanuolės atsakė į ataką ir tuo susišaudymas baigtas.

Kanada Bus Anglijos Bankinių Operacijų Centru

LONDONAS, Lapkr. 6. — Kanada bus ne tik Britų imperijos orlaivininkų lavinimo bei ginklų gamybos ir gabenimo centru, bet ji bus ir Anglijos bankinių operacijų centru, kaip nurodo Londono spauda.

Visų pirma iš Kanados gaunama karo amunicija bus apmokama grynais pinigasi, gi iš Jungtinių Valstijų perkami ginklai ir karo mašinos daugumoj bus gabenami per Kanadą, kurioms išlaidoms padengti Anglija naudos paskolų lakštus bei turimus Kanados šėrus.

Toms bankinėms organizacijoms vesti ir reguliuoti ginklų pirkimą Jungtinėse Valstijose, būsią Kanadoj įsteigtos atatinkamos įstaigos ir bankinių operacijų centrai.

Norvegija Paliuosavo Jungt. Valstijų Laivą City of Flint

OSLO, Lapkr. 6. — Jungtinių Valstijų prekybinis laivas City of Flint, kuris vežė kontrobandines prekes Anglijon, buvo vokiečių sumtas ir nugabentas į Sovietų Sąjungos uostą Murmansk. Iš ten Sovietams laivą išvarius, vokiečiai jį vežėsi į Vokietijos uostą Hamburgą, bet pekelėje laivui sustojus į Norvegijos uostą Haugesund, Norvegijos valdžia suėmė vokiečius kontroliavusius laivą ir juos internavo, o laivą City of Flint pasliuosavo.

Dabar tas laivas randasi Norvegijos uoste Bergen ir nežinia kur iš čia jis plauks: griš atgal į Jungtines Valstijas, ar tęs savo kelionę į Angliją.

Del tokio Norvegijos valdžios pasielgimo, Vokietijos valdžia pasiuntė griežtą protestą, nurodydama, kad tokiuo elgesiu Norvegija sulaužė neutralių šalių tarptautinius įstatymus. Tie įstatymai nurodo, kad esant svarbiam reikalui (pasislėpimui nuo audros, paėmimui maisto bei kūro ir kita), laivas gali sustoti neutraliame uoste.

Vokiečiai savo sustojimą Norvegijos uoste teisina tuo, kad vienas laivo jūrininkas susižeidė ir buvo reikalinga daktaro priežiūra. Bet Norvegijos valdžia tvirtina, kad sužeistąjį daktaras atrado ne kritiškoje padėtyje ir todel nebuvę reikalo sustoti.

Ji savo pasielgimą laiko neprasižengusiu tarptautiniams įstatymams ir Vokietijos protesto notą atmetė.

Francijos kareiviai Vakarų fronte.

$,300,000,00 Del Jungtinių Valstijų Laivyno

WAŠINGTON, Lapkr. 6. — Jungtinių Valstijų laivyno vadovybė patiekė prezidentui Rooseveltui planą, pagal kurį reikalauja pabudavoti dar 95 naujus karo laivus ir 6,000 orlaivių. Tų laivų pabudavojimas atsieis vieną bilijoną tris šimtus milijonų dolerių.

Prezidentas Rooseveltas tą pasiūlymą priėmė ir jį užgirdamas pasirašė, kad ateinančioje Kongreso sesijoje, kuri įvyks sausio mėn., būtų patiektas svarstymui ir priėmimui.

Tarp kitko prezidentas pareiškė, kad Jungtinės Valstijos pasistatydamos naują laivyną turės du didelius laivynus: vieną Atlanto vandenyne, o antrą Didžiajam vandenyne, kurie galės veikti katras sau atskirai, savystoviai. Pastačius šį naują laivyną, Jungtinės Valstijos liksiančios pilnai apsaugotos iš visų pusiu ir pilnai pasiruošiusios apsigynimui nuo priešų.

VOKIEČIAI GRUMOJA SAVO LAIVYNO TVIRTESNIAIS VEIKSMAIS

BERLYNAS. — Sąrišyje su nuėmimu ginklų pardavinėjimo embargo, vokiečių spauda, kritikuodama Jungtinių Valstijų Kongresą už tokį pasielgimą, plačiai rašo, kad Vokietijos laivynas ir orlaivynas smarkiai veiks sutrukdymui Anglijos bei Francijos ginklų gabenimo iš Amerikos.

Jie aukštai keldami savo povandeninio laivyno ir orlaivyno galią teigia, kad tų Amerikoje pirktų ginklų pargabenimas nebūsiąs toks pasekmingas, kaip suntarvininkai mano.

Liaudies Balsas

KANADOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS, LEIDŽIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS. IŠEINA DU KARTU Į SĄVAITĘ.

Prenumeratos Kaina:

Kanadoj ir Didžiojoj Britanijoj metams $3.00; pusei metų $1.50. Visur kitur metams $3.50; pusei metų $1.75. Atskira kopija 5 centai.

Pašto perlaidas (Money Orders) išrašykite Liaudies Balso vardu:

LIAUDIES BALSAS

P. O. Station C, Box 1013. Toronto 3, Ontario, Canada.

Asmeniškai kreipkitės 6 Denison Ave.

Karas Geriausias Laikas Demokratijai Naikinti

Mes jau nekartą nurodėme, kad karas duoda geriausią reakcionieriams progą sunaikinimui demokratijos likučių. Kad taip yra, galima patvirtinti gyvais žodžiais.

Pradžioj karo Ontarijos seimelis priėmė įstatymą susirinkimams ir mitingams varžyti. Nors tas įstatymas dar nenaudojamas, bet niekas negali būti tikru, kad jis nebus panaudotas labai greitoj ateityj. Tai kaip ir spynos įstatymas.

Paskutinėmis dienomis Ontarijos premjeras Mitchel Hepburn pradėjo kalbėti apie panaikinimą savivaldybinių rinkimų iki karo pabaigos. Jis sako, kad tuo būdu būtų sutaupyta į metus del karo reikalų po pusę milijono dolerių tik Ontarijoj. Bet tikrasis tikslas yra ne pinigai, nes panaikinimas savivaldybinių rinkimų sutaupytų tik po 25 centus nuo balsuotojo. Tikruoju tikslu yra visai kas kitas.

Kapitalistai jaučia, kad karas žmonių gyvenimą labai apsunkins. Jau dabar nauji mokesčiai ant maisto ir kitų daiktų darbininko algą žymiai nukirto. Jau dabar darbo žmonės jaučia gyvenimo pasunkėjimą. Štai 1,000 žuvininkų Nova Škotijoj išėjo į streiką reikalaudami pakelti algas, kad algos atitiktų šių dienų sąlygoms. Streikuoja 500 tekstilės darbininkų Kvebeke, 500 plieno darbininkų Toronte. 500 angliakasių Estevane ir Bienfaite.

Kada gyvenimas dar daugiau pasunkės, visuomenės judėjimas žymiai pagyvės. Tokiose aplinkybėse rinkimai gali išeiti buržuazijos nenaudai. Į savivaldybes gali būti išrinkti liaudies atstovai. O to buržuazija labai nepageidauja. Ji, todel, jausdama, kas gali atsitikti, ir nori panaikinti savivaldybinius rinkimus visam karo laikui. Ji nepriešinga, kad šį rudenį jie įvyktų, nes jai pasiseks nemažą skaičių darbininkų atstumti nuo pažangaus judėjimo su propaganda prieš Sovietų Sąjungą, prieš komunistus ir kitus. Ji tikisi, kad šiais metais pažangių žmonių išrinkimas bus dar sunkesnis. Už tai ji šiemet to pusės milijono dolerių sutaupyti nenori.

Toks užsimojimas ant savivaldybinių rinkimų yra dideliu užsimojimu ant demokratijos. Savivaldybiniai rinkimai yra svarbiausiu klausimu visiems gyventojams. Per savivaldybinius rinkimus rinkikai kasmet atiduoda savo balsus už tuos kandidatus kurie jų nuomone yra geriausi, kurių programa atitinka jų reikalams. O jeigu kurie iš jų savo prižadų nevykdo, sekančiais metais už juos jau nebalsuoja. Tokiu būdu metiniai rinkimia yra dar in paraginimu atstovams darbuotis už rinkikų reikalus, kad nenustoti pasitikėjimo ir nebūti išmestu sekančiais metais. Trejiems ar ketveriems metams išrinkti atstovai į žmonių reikalus jokios atydos nekreiptų.

Hepburno užsimojimas ant savivaldybinių rinkimų yra geru pavyzdžiu, kaip šis karas apgins "demokratiją." Liaudis turi prieš tai griežtai protestuoti. Nėra jokių priežasčių, kurios pateisintų savivaldybinių rinkimų panaikinimą.

Kokie Šio Karo Tikslai

Apie šio karo tikslus įvairiai aiškinama. Vieni sako, kad šio karo tikslas atsteigti Lenkiją, kiti sako, kad šio karo tikslas sudaužyti hitlerizmą. Kanados ministeris pirmininkas šio karo tikslą apibudindamas pažymėjo, kad šio karo tikslas apginti krikščionybę. Bet šitie aiškinimai tiesos nepasako. Tai toks pats maskavimas tikrųjų karo tikslų, kaip ir pereitame kare. Tikriausiai šio karo tikslą apibudina Francijos Komunistų Partijos vadas Andre Marty, savo laiške Leonui Blumui.

Andre Marty nurodo, kad imperialistinės valstybės yra susimetusios į dvi grupes. Vienoj grupėj yra Anglija, Francija ir Suvienytos Valstijos. Šios trys imperialistinės valstybės turi savo kontrolėj veik visas kolonijas ir žalios medžiagos šaltinius. Kitoj grupėn įeina Vokietija, Italija ir Japonija. Šios trys valstybės stengiasi atimti iš Anglijos, Francijos ir Suvienytų Valstijų nors dalį kolonijų ir žalios medžiagos šaltinių. Šis karas, Andre Marty sako, yra susikirtimu tarp tų imperialistinių valstybių už kolonijas ir žalios medžiagos šaltinius bei rinkas.

Kad šiame aiškinime gali būti teisybė, rodo ir tas faktas, kad Vokietija, Italija ir Japonija visuomet veikė bendrai. Japonija užgrobė Mandžuriją. Italija užgrobė Etiopiją ir Albaniją. Vokietija užgrobė Austriją, Čekoslovakiją, Klaipėdos kraštą ir Lenkiją. Italija ir Vokietija padėjo Frankui nugalėti Ispanijos respubliką. Anglija, Francija ir Suvienytos Valstijos visuomet palaikė savo bendrą frontą. Kada Anglija ir Francija skelbė Ispanijos respublikai boikotą, tuomet ir Suvienytos Valstijos uždėjo embargo. Dabar, kada Anglija ir Francija jau kare su Vokietija, Suvienytos Valstijos embargo jau nuėmė.

Japonija, Italija ir Vokietija visą laiką buvo agresyvės valstybės. Visi jų veiksmai buvo atsukti prieš Angliją, Franciją ir Suvienytas Valstijas. Bet pastarosios griežto pasipriešinimo nerodė. Buvo dedamos pastangos Japonijos, Italijos ir Vokietijos agresijas nukreipti linkui Sovietų Sąjungos, kad jos, bekariaudamos su Sovietų Sąjunga, pačios sau sprandą nusisuktų. Visa jų nelaimė tame, kad tos pastangos nepavyko. Dabar tenka joms pačioms kariauti su jų pačių nupenėtu Vokietijos imperializmu.

Susikirtimas tarp šių dviejų imperialistinių blokų už kolonijas, žalios medžiagos šaltinius ir rinkas yra vyriausias šio karo tikslas. Jis maskuojamas kova prieš hitlerizmą tik tam, kad gautų didesnį žmonių pritarimą. Matote, žmonės Hitlerio darbais labai pasipiktinę, todel labai lengva juos sukurstyti prieš Vokietiją.

Bet kapitalistų spauda rodo, kad kapitalistai turi dar platesnius siekius, negu kad Vokietijos imperializmo suvaldymą. Reakcingiausi sluogsniai norėtų kaip nors su hitlerizmu sujungti komunizmą ir pradėti karą ir prieš Sovietų Sąjungą. Jiems labai baisu, kad Sovietų Sąjungos padėtis labai pasitaisė. Nekurį laiką atgal Toronto Daily Star rašė, kad Duff Cooper pareiškęs, jog "Nazizmas yra tam tikra bolševizmo forma," kas reiškia, kad užsimojimas sunaikinti nazizmą yra užsimojimu sunaikinti ir bolševizmą, tai yra po Vokietijos turi sekti Sovietų Sąjunga. Matoma SSRS tą nujaučia ir stengiasi savo pozicijas ant tiek sustiprinti kad užpuolimas nebūtų įmanomas.

Žinoma, kapitalistų svajonės yra vienas dalykas, o jų realizavimas yra kitas.

Hitleris: "Taip, aš užėmiau Austriją, Čekoslovakiją ir Lenkiją, bet aš tai padariau pildydamas jūsų troškimus. O jeigu aš šiandien negaliu eiti toliau į rytus, tai jūsų kaltė. Kokiems gi galams jūs paskelbėt man karą?"

APžVALGA

Naujienų Kelias Pasidarė Labai Slidus

Jeigu kam teko eiti akmenuotu upės ar ežero pakraščiu, tas gerai žino, kaip nepatogu eiti. Vandenyje esantieji akmenys labai slidūs. Užstojus ant akmens koja greitai nuslysta. Labai lengva suklupti. Panašiu keliu labar tenka eiti Naujienoms.

Kada Sovietų Sąjunga sudarė sutartis su Pabaltijo kraštais, Naujienos šaukė, kad tie kraštai bus greitai paversti komunistiniais. Dabar nauja bėda. Spalio 30 dienos Naujienos editoriale verkia, kad

Visai netikėti dalykai dedasi Pabaltijo kraštuose. Kuomet Lietuva susitarė su Stalinu del dalies Vilniaus krašto grąžinimo, komunistai ėmė kelti riaušes Kaune. Už tai jie buvo suimti ir skaudžiai nubausti, kaipo "trockistai." Dabar ateina žinių apie komunistų areštus ir Estijos sostinėj, Taline.

Estiją yra, galima sakyti, okupavus sovietų Raudonoji Armija. Tai Estijos komunistai, rodos, turėtų šiandien jaustis apsaugoti nuo visokių "buržujų." Sakoma, kad tuoj po sutarties pasirašymo su Maskva Talino vyriausybė paleido iš kalėjimo 40 žymiausių komunistų lyderių, ir buvo pranašaujama, kad jie, neilgai trukus, "užkariaus" visą kraštą.

Bet Estijos valdžia staigą ėmė komunistus gaudyti ir daugelį jų sukišo į kalėjimą. Ką sako Maskva? Nieko. Telegrama iš Helsinkio praneša kad Estija ir Sovietų valdžia pilnai sutinka, jogei kiekvienas komunistų bandymas kelti riaušes Estijoje turi būti slopinamas. Ir Estija tai daro. Šitokio "skandalo" Estijos komunistai, tur būt, niekuomet nesitikėjo.

Jie manė, kad Raudonoji armija atveš jiems iš Maskvos ragaišį ar kokią kitą dovaną už jų ištikimą tarnavimą Stalinui. O čia jie, vietoje ragaišio, gauna "pakutavoti" kalėjime! Ir aršiausia, kad tai daroma su paties sovietų diktatoriaus pritarimu.

New York Times korespondentas Berlyne, Otto D. Tolischus, praneša, kad ne kas kitas, o pats Stalinas davė patarimą Pabaltijo respublikų valdžioms nedaryti jokių ceremonijų su saviškiais komunistais.

Kuomet tų respublikų atstovai vedė Maskvoje derybas ir išreiškė savo baimę, kad komunistai bus labai padrąsinti ir ims kelti netvarką, kai atvyks sovietų armija, tai Stalinas, esą, pareiškęs:

"Ką jūs darysite su komunistais, tai — jūsų reikalas. Jie vistiek trockistai. Jeigu reikia, šaudykite juos, o jeigu negalėsite jų suvaldyti, tai aš jums padėsiu."

Norėdamas nuraminti Pabaltijo valstybių atstovus, Stalinas pasakęs, kad joms iš viso nereikią bijoti "komunizmo," nes —

"Juk žinote, kad komunizmas ir čia ne taip jau gerai prigijo."

Jeigu bolševikų "voždius" šitaip kalbėjo, tai jisai buvo pusėtinai atviras su Pabaltijo respublikų diplomatais. Jisai galėjo pasakyti ir daugiau, būtent: kad Rusijoje jokio komunizmo seniai nebėra. Tai, ką apmokami Maskvos propagandistai vadina "komunizmu," yra **militarizmu ir teroru paremtas biurokratijos viešpatavimas.** Rusijos pramonę, žemės ūkį ir visus turtus valdo ne viusomenė (kuri juk neturi jokių teisių!), bet valdininkija, kurią kontroliuoja diktatorius Stalinas.

Taigi, kaip matote, Sovietų Sąjungos valdžia ateina Pabaltijo kraštams į talką komunistinio judėjimo slopinti. Ir kaip gi ji neateis, kad ji pati yra ne komunistinė. Komunizmo Sovietų Sąjungoje nebėra. Grigaitis parašė keletą editorialų ir komunizmo nebėra.

Bet tuo pačiu būdu Grigaitis sunaikino kapitalizmą Vokietijoj. Jis savo editoriale rašo:

Dabartinis Europos karas čia irgi duoda gerą pamoką. Jį pradėjo ne kapitalistiška Anglija, bet Vokietijos Hitleris, kuriam rūpi ne kapitalistų interesai, o savo didybės manijos patenkinimas.

Didelių komentarų nereikia. Kad Vokietijos nazių valdžia yra didžiųjų Vokietijos kapitalistų valdžia, niekas šiandien neginčyja, išskyrus Grigaitį ir dar vieną kitą jo pasekėją.

Naujienos yra pavyzdis baisaus taip vadinamų socialistų ideologijos susmukimo. Jos, kaip daugelis kitų vadinamų socialistinių laikraščių, nebepajėgia atskirti kapitalizmo nuo komunizmo.

Kaip Žiūri į Letuvos ir Sovietų Sąjungos Sutartį Kiti

Lietuvoj išeinąs katalikų dienraštis XX Amžius rašo:

Lenkai mus per šimtmečius užgauliojo, trempė mūsų laisvę ir kultūrą. Senoji Rusija net buvo paruošus mums kapą ir nekantriai laukė mūsų mirties.

Šiandien mums tenka reikalas turėti visai su kitokia Rusija. Tai Sovietų Rusija — su skirtinga gyvenimo forma ir skirtingais siekiais. Tai su šita, naująja Rusija, mums tenka šiandien kalbėtis. Naujoji Rusija gali tautas apginti nuo imperialistinių ažmačių, nepaisant viso pasaulio. Mes irgi laukiame tokios protekcijos.

Taip tai kalba katalikų laikraštis. Ne blogiau atsiliepia profesorius Kemėžis, žymus Lietuvos mokslininkas. Kaune išeinančiam laikrašty Mūsų Vilnius jis rašo:

Mūsų didysis kaimynas, Sovietų Sąjunga, tik šiomis dienomis pervedė Lietuvai Vilnių ir Vilniaus kraštą. Nereikia aiškinti, kokią didelę šis Sovietų Sąjungos žygis turi reikšmę.

Mes esame linksmi, kad mūsų kraštas susiduria dabar su didžiuoju kaimynu, kas suteikia mums progos palaikyti dar aukštesnius politinius, kultūrinius ir ekonominius ryšius su SSRS.

Didžios Rusijos liaudies pasitarnavimas mokslui, menui ir literatūrai jau senai mūsų žmonėms žinomas. Lietuvos žmonės dideliu susidomėjimu seka SSRS pasisekimus visose pasibrėžtose srityse, ir ypatingai kultūrinėje srityje. Mes sieksimės praplėsti komercinius santikius su SSRS ir išvystyti kultūrinę talką su Rusijos žmonėmis.

Nesibaido Sovietų Sąjungos ir Lietuvos socialdemokratai darbininkai. Tadas Blinda, Laisvės korespondentas, rašydamas apie įvykius Lietuvoje, paduoda sekantį socialdemokrato darbininko pasikalbėjimą su komunistu:

— Kas bus su Lietuva? — vienas socialdemokratas prispyręs kamantinėjo nesenai vieną komunistą. — Nejaugi mus paliks Hitlerio globai? Nejaugi į Lietuvą neateis Raudonoji Armija?

Komunistas priminė jam, kaip aršiai tas socialdemokratas ir jo draugai kovojo prieš Sovietus, prieš trockistų teisimą ir naikinimą, bet socialdemokratas nenorėjo prisiminti.

— Nesvarbu kas buvo. Dabar mes taip pat už savietus.

— Bet jūs tik prieš savaitę smerkėt susitarimą su hitlerine Vokietija ir šaukėt, kad III Internacionalas jau subyrės.

— Nesvarbu. Kas buvo praėjo. Sovietai geriau, negu Hitleris ir negu vadinama mūsų "nepriklausomybė."

Taip galvoja ne tik socialdemokratai, bet ir dalis "tautiškai nusistačiusių."

ŠYPSENOS

Jonas: — Iš ko tu sprendi, kad Onytė su Pranu yra susižiedavę?

Matas: — Well, ji turi naują žiedą, o Pranas visai susibankrutavęs.

—o—

Pilietis: — Aš tik ką, čia buvau palikęs savo automobilį, o dabar jau jo nebėra.

Kaimynas: — Tur būt kas nors jį pavogė.

Pilietis: — Negali būti, aš tik vakar jį apdraudžiau nuo vagystės.

—o—

Daktaras atvyko pas Tadinską, kad savo automobiliu jį nuvežus ligoninėn, kur jo žmona pagimdė dvyliktą kūdikį. Jiems iš stubos einant į automobilių po kojų pasipainiojo su nepaprastai ilgu snapu antis.

Daktaras: — Ar ta keistoji jūsų antis?

Tadinskas: — Daktare, čia ne antis, o gandras, kuris bevaikščiodamas nudevėjo savo kojas.

—o—

Vienas Floridos laikraštis paskelbė konkursą kas geriau atsakys į klausimą: "Kodel moteris yra kaip laikraštis."

Netrukus pradėjo plaukti atsakymai:

— Todel, kad negali tikėti ką jie sako.

— Todel kad jie dabar yra plonesni, negu buvo seniau.

— Todel, kad jie yra lengvai skaitomi.

— Todel, kad jie gražūs pasižiūrėti.

— Todel, kad jie visados turi paskutinįjį žodį.

Ir, pagaliau, atsakymas, kuris laimėjo skiriamą dovaną:

— Todel, kad kiekvienas žmogus privalėtų turėti nors vieną savo, kad jam nereiktų dairytis į kaimyno.

Jungtinių Valstijų Kongresas Užgyrė Nuėmimą Embargo

(Atkelta nuo 1 puslp.)

kiek tik ji nori. Spėjama, kad Vokietijos laivams bus neįmanoma perkamus ginklus Jungtinėse Valstijose parsigabenti, del blokados.

Bilijonas Dolerių Pirkimui Karo Mašinų

Numatoma, kad poros savaičių laikotarpyje, Jungtinėse Valstijose bus užsakyta Anglijos ir Francijos karo mašinų bei amunicijos už bilijoną dolerių. Dar tik svarstant embargo nuėmimą, jau ginklų gaminimo firmos buvo gavę užsakymų beveik už 200 milijonų dolerių.

Anglijos ir Francijos vyriausybės turės įsisteigusios New Yorke finansines kontoras vien del vedimo ginklų prekybos. Tuo reikalu specialiai paskirtos komisijos jau išvyksta New Yorkan iš Kanados.

Vien Kalifornijoj esančios orlaivių dirbtuvės numato galėsiančios per mėnesį pagaminti po 700 orlaivių pardavimui Europoje kariaujančioms šalims. Visoje šalyje vien sąjungininkės, spėja, pirksis po 15,000 orlaivių per metus.

Įvairios orlaivių kompanijos jau turi gavę iš Anglijos užsakymų pagaminti orlaivių už 41 milijoną dolerių. Didieji bomberiai kainuos nuo 75,000 iki 125,000 dolerių vienas. Skautai, naikintuvai, kainuosią kiek pigiau.

Ne vien tik orlaivių dribtuvės gauna užsakymų. Taipgi dideles sumas pinigų yra gavę ir kompanijos gaminančios tankus, kanuoles, kulkosvaidžius ir t.t.

Detroite numatoma nekurias dirbtuves specialiai perbudavoti ir pilnai jas paruošti dirbimui tankų. Visos karo mašinų ir karo reikmenų kompanijos sujudo vienu sykiu, kad patenkinti reikalavimus. Jungtinėse Valstijose dabar bus perkama ne tik karo mašinos, bet ir kiti daiktai, kaip tai: ambulansai, motorciklai, vaistai, vata, maistas, drapanos, gaso maskės, dinamitas, parakas, granatos, bombos ir kita.

Nuėmus ginklų embargo, bilijonai dolerių plaukia į Jungtines Valstijas ir kiekvienas karo ginklų gamintojas stengiasi jų pasisemti. Nuėmimas embargo aiškiai rodo, kad kariaujančios šalys gaudamos ginklų kiek tik joms reikia, visu smarkumu pradės karą, mesdamos į jį nesuskaitomus skaičius karo mašinų ir sprogstamosios medžiagos žudymui vieni kitų.

Pastabos

Kanados ministeris pirmininkas Mackenzie King savo kalboj per radio pareiškė, kad Anglija, Francija, Kanada ir kitos Anglijos dominijos kariauja už apgynimą krikščionybės.

Jeigu jau krikščionybės apgynimui reikalinga vesti tokį karą, tai su ta krikščionybe kas nors negerai. Vargiai su tokiais žygiais bus galima ją apginti.

Kita vertus, o kur gi tas galingas Dievas? Kodel gi jis nesudraudžia tų nazių? Juk jis visagalis, ar ne? O jeigu jis nieko nedaro, tai ar turi teisę svietiškos valdžios vesti karą? Juk Dievas žmogaus užmušti neleidžia.

* * * *

Beje, reikia paklausti, ar tokie krikščionys, kurie šiandien kalba apie krikščionybės gynimą, turi bent kokią teisę ginti krikščionybę?

Kas gi atsakomingas už šimtų tūkstančių krikščionių mirtį Etiopijoj? Kas leido Italijos krikščionims beginklius Etiopijos krikščionis žudyti moderniškiausiais karo pabūklais, gazais?

Kas pradėjo žudyti Ispanijos krikščionis?

Tų krikščionių, kurie šiandien kalba apie krikščionybę, sąžinė negryna. Jie atsakomingi už daugelį kruvinų skerdynių. Jeigu ištikrųjų būtų koks nors Dievas ir pragaras, tai tas Dievas tokius krikščionis po mirties sugrūstų į patį pečiaus galą, į karščiausią vietą.

* * * *

Kanados spauda labai smarkiai puolasi ant Sovietų Sąjungos, kam ji nori pagerinti savo santykius su Suomija. Bet ne veltui.

Tarptautinė Kanados Nikelio Kompanija yra investinus nikelio kasyklose Suomijoj, Petsako apylinkėj, net $7,000,000.

Kanados kapitalistams norėtųsi, kad Suomija ir toliau paliktų gera dirva imperialistų intrygoms ir darbininkų išnaudojimui.

Suomijos valdžia, kuri tiek daug ir bereikalingai prieš Sovietus triukšmauja, gina ne Suomijos nepriklausomybę, ne Suomijos žmones, o kapitalo interesus.

* * * *

Suvienytos Valstijos, panaikindamos embargo ant ginklų ir amunicijos, atvirai perėjo Anglijos ir Francijos pusėn, nes Suvienytose Valstijose ginklus ir amuniciją galės pirkti tik Anglija ir Francija, kas liečia kariaujančias valstybes. Vokietijai jie neprieinami del blokados.

Vadinasi, Suvienytos Valstijos šiame kare neutralumo jau nesilaikys. Klausimas lieka tik, kaip ilgai jos pasitenkins tik pardavinėjimu ginklų. Kapitalistai, kurie iš karo pelnosi, stengsis Suvienytas Valstijas įvelti į karą. O kad jie suras daug priežasčių, tai nėra abejonės.

* * * *

Kapitalistinė spauda Anglijos ir Francijos karą už apgynimą Anglijos ir Francijos imperialistų interesų vadina šventuoju karu, kryžiaus karu.

Gi Sovietų Sąjungos pastangas apsimainyti plotu žemės su Suomija, kad užtikrinti Leningrado žmonių saugumą, taipgi išsirenduoti nekurias salas, vadina imperialistiniu plėšimu.

Sovietai Suomijai duoda per pus daugiau žemės, negu kad jie nori iš Suomijos.

Ta pati spauda baisiai verkia, kad Pabaltijo kraštai neteko savo nepriklausomybės, bet kuomet Indija reikalauja savo nepriklausomybės, ji visai kitaip gieda.

Pamatysime, Indijos gyventojai bus apšaukti maištininkais, jeigu jie nesiliaus reikalavę nepriklausomybės.

Tokia jau kapitalistų logika.

* * * *

George McCulagh, Globe and Mail leidėjas, per radio kalbėdamas pareiškė, kad šis karas už germanizmo sutriuškinimą.

Taigi, karas prieš hitlerizmą jau dingo. Jis virto jau karu prieš germanizmą.

Tie žmonės, kurie šiandien įsivaizdina, kad šis karas prieš hitlerinį fašizmą, labai apsivils.

J. Y.

Ramiajame Vandenyne Perlų Ieškojimas

Nė vienas pasaulyje verslas nėra tiek rizikingas, kaip brangiųjų perlų ieškojimas. Viena diena galima pasidaryti turtuoliu. Žmogus sumanęs verstis perlų žvejyba ir pasiduodamas gana nepastoviai laimei į rankas, perkasi žvejų laivą, jūrinių žemėlapių, kuriuose smulkiausiai sužymėti jūrų gyliai, dugno sudėtis ir perlų laukai. Tada samdosi narų. Be jų perlų žvejyba yra neįmanoma, nes suradus jūros dugne gulintį perlą (tai atlieka mažiau patyrę narai), reikia jį iškelti, o tas darbas yra pats pavojingiausias ir jam atlikti reikalingi labai vikrūs ir patvaraus organizmo narai. Tokiais pasirodo esą Filipinų salų gyventojai. Bet jie, deja, gali dirbti tik negiliuose jūrų pakraščiuose, kur dar nedidelis vandens spaudimas, būtent 6 — 7 metrų gelmėje. Gi dideli perlai paprastai randasi, nors arti prie pakraščių, bet didesnėse gelmėse. Vadinas, tokiose vietose, kurių filipiniečiai negali pasiekti. Pasirodo, kad geriausi narai yra japonai, nes jie gali pasinerti net iki 60 metrų į gelmes, po vandeniu išbūdami 1 — 2 minutes. Žinoma, japoną samdyti naru kaštuoja labai brangiai, nes jis, žinodamas, kad perlų žvejyboje yra nepamainomas, reikalauja atatinkamą pinigų sumą. Todel perlų žvejai juos samdosi tik tuomet, kai suranda ir tikrai nustato, kad dugne guli perlas, kurio iškėlimas apsimokės.

Japonas, prisitraukęs pilnus plaučius oro, į gelmę neria kulkos greitumu, čiumpa perlą ir vėl šauna aukštyn. Bet toks sunkus darbas turi daugybę pavojų. Pirmiausia ir patvariausio naro organizmas po keletos panašių nėrimų del milžiniško vandens masių spaudimo didesnėse gilumose taip nusilpsta, kad jis turi ilgą laiką ilsėtis; antra, narus tykoja baisi mirtis plėšrųjų gyvūnų viduriuose. Daug kur rašoma, kad pats pavojingiausias jūrų plėšikas yra ryklys, turįs didelius smailus ir riestus dantis, bet narai tvirtina, kad tam tikros lapaso žuvys jiems daug pavojingesnės del staigaus puolimo ir ginamosios spalvos (vandenyje ji vos galima pastebėti). Jei jau naras benerdamas pastebi besiartinančią tokią pabaisą, jis nebėga, o griebęs į rankas dantyse neštą durklą pasiruošia mirtinai kovai, užimdamas patogią sau poziciją. Plėšrūnui prisiartinus visai netoli, naras žaibo greitumu nerdamas po juo durklą suvaro į žiaunas. Jei šis bandymas pavyksta, naras išsigelbėja, bet jei ne — jam mirtis. Todel, nenuostabu, kad narai už tokį pavojingą darbą reikalauja nemažo atlyginimo, nes jie gerai žino, kad kiekvienas jų nėrimas gali pasibaigti mirtimi neišmatuojamuose vandens plotuose. O narų žūva tikrai daug; retas kuris gyvenimą baigia ne jūros dugne.

Jei naras po nustatyto laiko neiškyla, jo ieškoti neria kitas, bet jei neranda, tokį paskelbia žuvusiu, o perlų žvejys, kuriam žuvusis priklausė ir dirbo, nesulaužydamas senų tikrai kilnių tradicijų, visą tos dienos laimėjimą, nors tai būtų ir labai didelės vertės perlai, įteikia žuvusiojo žmonai arba vaikams, kad šie būtų užtikrinti ateitim.

Perlų didumas esti labai įvairus, bet didžiausiai priklauso nuo to, kokioje gelmėje rastas. Juo giliau, tuo jis didesnis. Tačiau jų didumas skaičiuojamas tik gramais. Kiek žinoma, didžiausias perlas buvo rastas ties Cebu, kurio svoris siekė net 72 gr. Bet toki perlai — retenybė ir per šimtmečius randama tik vienas antras. Perlais gausios vietos sužinomos iš žalsvos jūrų vandens spalvos, kuri paeina nuo gausių žalios spalvos jūrų dramblių ir moliuskų. Bet perlų ieškoti kur nors Baltijos jūroje būtų tuščias darbas, nes perlų galima rasti tik šiltose jūrose, kuriose gyvena tam tikra straigių rūšis klintiniais kiautais, tampriai suaugusiais su gyvio kūnu. Jei po tuo kiautu kuriuo nors būdu atsiranda bet koks krislas, ilgainiui jis pradeda apaugti tam tikra mase, kuri nuolat didėdama (tik labai nežymiai) virsta kietesniu už tvirčiausią akmeninį kūną. Tai ir yra perlas, kuriuo labai mėgsta puoštis turtingos moterys neatsižvelgiant į tai, kad to brangakmenio istorija yra dažnai susijus su žmogaus gyvybe ne tik iškeliant iš jūros dugno, bet taip pat jam einant iš rankų į rankas.

V. D.

("L.")

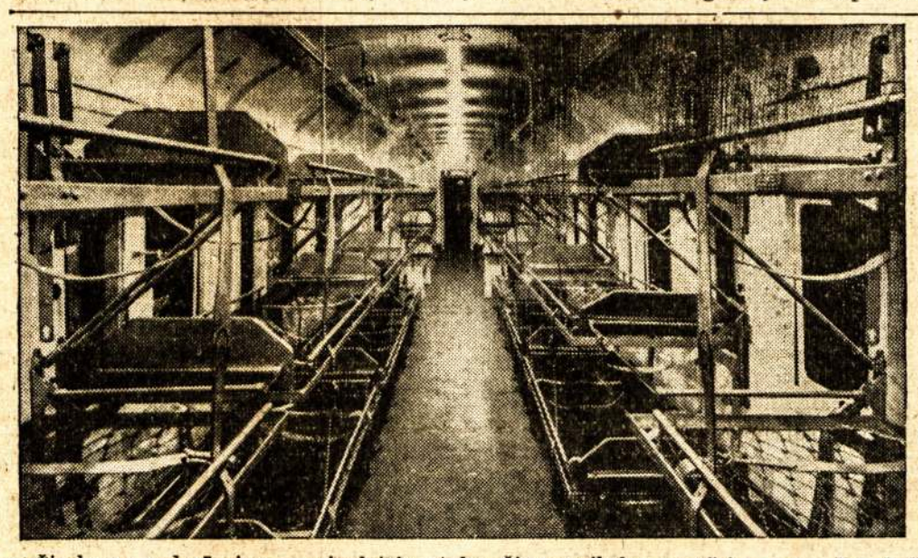

Šis karas sudarė vieną naują ir labai didelę problemą, tai apsaugą civilių žmonių nuo orlaivių atakų. Šis paveikslas parodo vidų vagono del sužeistų: Tokie vagonai yra parengti Londonui. Jie kulkosvaidžiais nepramušami, geležiniais stogais.

VIRŠ 10,000 NEREGIŲ KANADOJE

Aklųjų Instituto daviniais, šiuo laiku Kanadoje yra viso 10,821 neregys. Dalį tų nelaimingųjų aprūpina Institutas. Mokina juos darbo, lavina skaityti aklųjų raštą ir visu kuo stengiasi patarnauti, kad palengvinus jų tamsų gyvenimą. Instituto darbai labdaringi, bet jis negali apimti ir aprūpinti visų Kanadoje esančių neregių, del stokos lėšų ir paramos iš valdžios pusės. Jo darbas dabar daugiausia remiasi ant gaunamųjų aukų, o tikrenybėje turėtų jais rūpintis provincijų arba federalė valdžia. Todel tai daugelis tų neregių gyvena be priežiūros ir ieško žmonių išmaldų.

Kaip Policija Kariavo Su Vaikais Naudodama Ašarines Bombas

Laike uždušinių apvaikščiojimo, taip vadinamo "Hallowe'en," didesniuos miestuos kada vaikai susimeta į didelius būrius, policijai užduoda didelį darbą, kad juos išskirsčius ir nedaleidus, kad jie vieni kitus lenktyniuodami pridarytų žalos, bei patys papultų trafiko aukomis.

Ypatingai didelis vaikų surėmimas su policija įvyko viename Californijos miestelyje Glendale, kur policija, norėdama išskirstyti susitelkusią iš 2,000 vaikų minią, vartojo net ašarines bombas.

Iš pradžios įvairaus amžiaus vaikai susitelkę mažesniais būriais pradėjo siausti mieste darydami įvairias žalas: daužydami langus, nuplėšinėdami krautuvių iškabas ir net naikindami trafiko ženklus. Prieš juos buvo pašaukta policija. Policijai įsikišus kilo triukšmas, o triukšmas patraukė kitų dėmesį ir bematant susidarė 2,000 vaikų minia, kuri pradėjo atakuoti policiją pamidorais (tumeitėmis). Kilus tarp vaikų ir policijos karui, pribuvo daugiau policijos, bet vaikai nepasidavė. Jie turėjo jau iš žmonių prisirinkę pilnus savo krepšius pamidorų, obuolių, tad juos ir paleido darban. Kiek vėliau buvo iššaukti ugniagesiai, kurie vandeniu purkšdami ant vaikų norėjo juos išskirstyti. Bet tos pastangos vaikus dar labiau sudomino ir drąsino. Jie pradėjo ugniagesius atakuoti kietais obuoliais ir net plytgaliais. Po kurio laiko ugniagesiai turėjo atsitraukti iš "mūšio" lauko ir sugrįžti į savo stotis. Policija, matydama, kad geruoju dalykas jau nesibaigs, pradėjo į vaikus mėtyti ašarines bombas, bet vaikai pagaudami tas bombas mėtė į policininkus atgal ir vėl privertė juos atsitraukti, jų būrius išskirstė. Susikirtimas pasidarė rimtu dalyku. Trečiu kartu policija susiorganizavus užatakavo vaikus ir kuriuos tik pagaudavo, tuos areštuodavo, didesniems nepasigailėjo ir buožės . . . Tada jiems pasisekė išsklaidyti susitelkusius vaikus ir apie vidurnaktį miestas sugrįžo į normales vėžes.

Generolas Alberto Pariani, Musolinio parėdymu prašalintas iš Italijos generalinio štabo viršininko pareigų.

Taip praėjo policijos su vaikais "karas" Glendale. Bet panašias problemas policija turėjo ir kituose miestuose. Gal būt praktiškiausiai tą problemą išsprendė Bostono policija. Nenorėdama turėti su vaikais susikirtimų ir tuo būdu susipykti su jų tėvais, ir kad apsaugojus vaikus, kad jie besimaišydami būriais po miestą nepakliūtų kur po automobiliu, arba jie nepadarytų žalos, tai visi miesto policininkai iš anksto sudėjo po doleri-kitą ir už tuos pinigus pripirko įvairių saldainių ir kitų dalykų. Kada jau prasidėjo tas "Hallowe'en," tai policininkai sušaukė į savo stotis visus vaikus ir tenai pradėjo juos vaišinti visu kuo. Taip vaikai ir išbuvo policijoj visą vakarą nepadarę niekam žalos ir patys nenukentėję, o vėlam laikui atėjus visi linksmūs ir patenkinti išsiskirstė namo.

"Hallowe'en" vakarą didelę problemą turi New Yorko policija. Ten tą vakarą į miestą pasipila virš 100,000 vaikų. Jie vienas kitą lenktyniuodami bėginėja, išdykauja ir to pasekmėj įvyksta daug nelaimingų atsitikimų. Policija, kaip tvarkos ir žmonių saugotoja, turi labai stropiai ir atydžiai darbuotis, kad apsaugojus tuos išdykėlius vaikus, bei sulaikius juos nuo žalingų pasikėsinimų.

Naudojant Naują Vaistą Galima Perkelti Organus Iš Vieno Gyvūno į Kitą

Toronto universtite dr. Graham pareiškė, kad naudojant naujai išrastą vaistą vadinamą heparinu, kuris padaromas iš jaučio plaučių, yra galima vieno gyvulio organizmą prkelti kitam gyvuliui ir pagydyti.

Heparinas turi tą įpatybę, kad jis sulaiko kraujo sukrekėjimą. Daktaras sako, kad bandymai su gyvuliais jau įrodė, kad uždavus tų vaistų gyvuliui (šuniui ar katei) galima išimti net jų vidurius ir juos vėl prigydyti kitam gyvuliui. Tokios operacijos iki šiol buvo neįmanomos, nes organizmą perkeliant į kitą gyvulį, tame organizme kraujas sukrekėdavo, o sykį organizme atsiranda sukrekėjusio kraujo, tai jis tuojau patenka į plaučius ir tas gyvulys ar žmogus tuojau miršta.

Del kraujo sukrekėjimo labai dažnai miršta pergyvenę apendicito operacijas, bei moterys gimdymo metu. Dr. Graham sako, kad jis naudodamas hepariną su 400 motinų laike gimdymo, susilaukė geriausių rezultatų. Kiekviena iš jų lengvai pakėlusi operaciją ir nei vienai iš jų nepasitaikė mirti.

Heparinas nėra brangus vaistas, ir sulig daktaro kalbos, atrodo, kad jis ateityje bus labai naudojamas ir medicinos moksle padarys didelę pažangą. Iš šimto svarų jaučio plaučių, gaunamas tik vienas gramas heparino, kuris kainuojąs penkis dolerius.

MUSOLINIS ĮSAKĖ SUSTIPRINTI ITALIJOS KARIUOMENĘ

ROMA. — Po ilgų ir plačių Musolinio pasitarimų su kitais kariuomenės vadais, Musolinis, kaipo karo ministeris, davė armijos vadovybei įsakymą, kad Italijos armija būtų padidinta ir sustiprinta, kad būtų pasiruošus sutikti visokius netikėtumus.

ISPANIJOS RESPUBLIKOS FRONTUOSE

Lietuvių Savanorių Atsiminimai

1936—1939

(Tęsinys)

PRIEŠAS PRADEDA OFENSYVĄ

Rašo: ANDRIUS BULOTA

23 d. balandžio m. Jau trečia diena, kaip mūsų batalionas randasi rezerve. Apsistojome kalnuose už Corbalan kaimo, prie 23 kilometro plento einančio iš Teruelio į Cedrillas. Retokais pušynėliais ir dygiais krūmais apaugusiuose šlaituose pasistatėme palapines iš akmenų ir šakų. Visi spėlioja, ar ilgai mes čia paliksime ir kur toliau vyksime. Pirmą naktį buvo atėjęs įsakymas susipakuoti visą mantą, virtuves ir kitką ir būti pasiruošus ilgesnei kelionei. Daug kas manė, kad vyksime Valencijos uostan, ten sėsime laivan ir perplauksime iš centro zonos į Kataluniją. Pastarajai versijai ypač buvo linkę tikėti katalėnai, kurių dar gan žymus skaičius priklauso mūsų brigadai iš pirmųjų milicijų laikų.

Naktį iš 23 į 24 d. įvyksta alarmas; įsakoma visiems būti pasiruošus kiekvieną momentą išžygiuoti. Susitinku su mūsų kulkosvaidininkų kuopos kapitonu ir komisaru.

— Tai jau nieko nebus su vykimu Barcelonon , — sako pastarasis kiek nusiminęs.

Mat jie abu kilę iš Barcelonos ir jau keletą mėnesių kaip nesimatė su savo šeimomis. Fašistams atkirtus Centralinę Ispaniją nuo Katalunijos, jiems nebeliko vilties gauti atostogų ir parvykti bent keletai dienų į Barceloną. Už tat jie vylėsi, kad mes, visa brigada, vyksime Katalunijon.

Paryčiu jau visi kalbėjo, kad iš divizijos štabo gautas pranešimas apie žymių priešo jėgų koncentraciją Teruelio mieste. Turima žinių, kad bent 12 batalionų (kas yra lygu 3 brigadoms arba vienai divizijai) pėstininkų, daug artilerijos ir tankų atgabenta į Teruelį ir jo apylinkes. Laukiama fašistų atakos šiame fronte. Numatoma, kad priešas kaip tik atakuos tuo plentu, kad pasiekus Cedrillas, iš kur jis galėtų mesti italų motorizuotas dalis plentu, vedančiu į Valenciją. O tuo būdu, taip pat, atkirsiąs mūsų sektorius ir keletai mūsų armijos brigadų gręstų apsupimas ir sunaikinimas.

Kareiviai per naktį šildėsi prie laužų; jų ugnys čia tarpkalniuose užstotuose aukštų kalnų, buvo gerai paslėptos. Nebuvo pavojaus, kad mus pastebės ir rytmetyje atsiųs trimotorinius junkerius su dovanomis. Mano sekcijos kulkosvaidininkai užvakar, pas vieną keletos valandų atstumo esantį kalnų ūkininką, nusipirko didoką veršį ir dabar skubinosi jį sunaudoti — kepti ir valgyti. Pasmeigę ant nusmailintų šakų arba tiesiog ugnin s u m e t ę mėsos gabalus. Jie čirškino ir spirgino, nuolat kviesdami ir mane dalyvauti toj puotoj. Jie plėšė kiek apkepusią sužalią mėsą ir kruvinais pirštais dėjo ją burnon; aiškino, kad tai esą labai sveika ir maistinga valgyti, o ir angliški bifsteikai irgi nedaugiau esą apkepinti. Ir pagaliau nežinia, sako, kur ir ką valgysime rytoj, jei apskritai bus laiko valgyti.

Rytmetyj brėkštant pradėjo šaudyti dvi mūsų netoliese esančios baterijos į pastebėtus priešo jėgų susibūrimus. Tuojau pradėjo atsakinėti fašistų baterijos. Ilgainiui jos taip įsismagino, kad saulei pakilus tuoj pavirto ištisa įvairių pabūklų kanonada. Toks artilerijos bombardavimas tęsėsi iki vidudienio.

Užlipu su pora bataliono karininkų ant aukšto platoka viršūne kalno. Tenai tarp kai kur augančių spygliuotų geltonai pražydusių aliagos ir kadugių krūmų įsitaisė mūsų brigados observatorijos punktas. Kaip ant delno matosi melsvos žemyn besileidžią Teruelio link kalvos, kairėje — aukštos kalno viršūnės, į dešinę nuo jo žemyn, už plačios kerėpliškos kalvos Teruelio miestas iš čia paprasta akimi labai silpnai tejžiūrimas. Dešinėje už Teruelio toli, toli kyla kiti kalnagubriai. Už jų randasi "Juodos Akys" geležies kasyklos. Savo laiku Teruelį paėmus, ten buvo mūsų pozicijos. Kiek arčiau mūsų, dar arčiau į dešinę Alfabra kryptimi — kalneliai apaugę tamsiais pušynais.

Mūsų pirmoji linija tęsėsi pusračiu aplink Teruelį, šia pus Mansueto pro kaimą per akmenuotą pliką didžiulę kalvą, toliau retais žemais krūmokšniais apaugusiomis kalvomis, prieš Corbolan kaimą ir į dešinę uolingais ir stačiais upės krantais, apžėlusiais retomis pušimis. Šioj vietoj radosi mūsų 125 ir 126 brigadų dalys.

Nuo Teruelio per Torraną, pro Corbolan kalną vingiuoja balta plento juosta, einanti Cedrilla kryptimi. Plento vingiai matosi ir kalno, ant kurio mes stovime, pašlaitėse čia pražūdami užsisukimuose, čia vėl matosi prie stačių pakriaušių, jie veda aukštyn į plikus akmenuotus kalnagubrius.

Pro stebėjimo punkto žiūronus matosi priešo baterijos pasiskirstę kalno šlaituose, šaudančios į mūsų linijas, abiejose plento pusėse. Mažesnio kalibro pabūklai randasi arčiau pirmosios linijos, o pati sunkioji baterija šaudo nuo Zaragoza — Teruel gelžkelio linijos. Iš čia matoma žybčiojančios jų gerklių ugnys, girdėtis sviedinių žviegimas, nuolatinis sprogimų trenksmas, susiliejantis su aidu sudūžtančiu tarpkalnėse. Tai sudaro įspudį, lyg kokios nesustojančios griausti perkūnijos, drebinančios visą žemę. Priešo kanonadai intensyviai veikiant, mūsų baterijos priverčiamos nutilti. Mes matome, kaip fašistų pabūklų sviedinių sprogimai vis labiau artinasi prie mūsų užmaskuotų baterijų. Nedaug tetrūksta, kad jos būtų lokalizuotos. Penkių kilometrų atstume nuo mūsų esanti antrojo batalijono ir dešinėj 126 brigados pirmo batalijono apkasai retkarčiais visiškai paskęsta sprogimų dūmuose. Iš kažkur atsiradę trys mūsų naikintuvai apsuka padangėj porą ratų ir išnyksta, kad daugiau šiandie jau nebegrįžus.

Apie 12 valandą pasirodo būrys junkerių ir fiatų, kurie padangėmis skraidydami ieško jiems skirto objekto ir vėliau per du užskridimus išmeta ant mūsų pozicijų bombų krovinius. Jiems signalizuoja toli šaunanti fašistų artilerija, šaudanti raudonai baltais dūmais sprostančiais šrapneliais.

Fontanais kyla aukštyn ir sklaidos mūsų linijose sprogstančių bombų dūmai. Griausmingai aidi per kalnus jų trenksmas. Junkeriams bombarduojant užeina lietaus debesys; čia viršuj pas mus jis greitai pavirsta šlapiais drimbančio sniego kasniais.

Fašistų bombnešiai atlikę savo darbą, skrenda Zaragozos link. Fiatai dar ilgai sukasi virš mūsų galvų. Jiems pranykus vėl prasideda artilerijos bombardavimas trukęs apie valandą laiko. Pagaliau silpnėja patrankų trankymas, jų sunkių sviedinių sproginėjimas. Šaudo tik toli nešančiais pabūklais, kurių sviediniai pradeda sprogti čia pat, vos keletą šimtų metrų atstume, pakalnėje.

Tankai plentu per Letorrano pranešdinėja observatorijos telefonistui, žiūrinčiam žemėlapin, patiestam palapinėje ant žemės.

— Suka iš plento dešinėn mūsų apkasų La Pelada, plikosios kalvos kryptimi, — praneša stebėtojas.

Dangui prasišvietus, mes įžiūrėjome paprasta akimi pilkus padarus slenkančius baltuojančia plento juosta, daugumoj sukė dešinėn, per pilkas ir akmenuotas, žemais krūmokšniais apaugusias kalvas. Kiti dar seka keliu pirmyn. Tos plokščios kalvos mums gerai pažįstamos, iš mūsų kontratakų vasario mėnesį, fašistams Teruelį antru kartu paimant.

Vėl pradeda šaudyti abi mūsų baterijos; priešais tankus, o vėliau ir tarp jų pradeda atsirasti dūmų kamuoliai — sprogstančios granatos. Trenksmas, iššauktas sprogimo, mus pasiekia daug vėliau, tik tuomet kai dūmai jau išsiplečia, prasisklaido. Mūsų baterijos bando sudaryti užtvaros ugnį. Tačiau tuoj prasideda pasiutusi priešo baterijų kanonada. Sistematiškai apšaudo, kairėn Corbolan pusėj, visus barakus — visus tarpeklius, šlaitus, kur numano stovint mūsų artileriją.

Matome, čia pat arti, kairėj mūsų kalno papėdėj žybčiojant mūsų pabūklų šūvių liepsnas. Jau beveik lokalizuotos priešo baterijos, mūsiškės nustoja šaudę. Juo labiau, kad viršui vėl ratu suka keliolika priešo naikintuvų.

Užeina debesėlis, kalvos skęsta lietaus miglose, tačiau vėl greit pragiedrėja.

Atskrenda vėl tie aštuoni orlaiviai ir apmėto nedidelėm, ranka sviedžiamom bombom mūsų apkasus. Vėliau mūsiškiai apšaudo juos iš kulkosvaidžių. Tankai jau artinasi prie mūsų linijų. Artilerijos ugnis aptyla. Tik ūžia lėktuvai, trata jų kulkosvaidžiai. Iš tankų pradeda blykčioti liepsnos, girdisi jų nedidelių patrankų šūvių trenksmas. Jie stengiasi lokalizuoti mūsų pirmosios linijos kulkosvaidžių lizdus, kad juos suardžius ir tuo būdu paruošus kelią pėstininkų atakai.

Kairėje plento pusėje, kalvose randasi mūsų kulkosvaidžiai galį apšaudyti plentą ir už jo žemyn besileidžiančius klonelius. Pasigirsta trumpas jų šūvių serijos, vėliau susiliejančios į vieningą tra-ta-ta-ta klegesį.

Lėktuvai apsukę dar keletą kartų, persekiojami pėstininkų sekcijų salvėmis šaudomų šūvių, nuskrenda Teruelio kryptimi.

Greitai prie kulkosvaidžio tratėjimo prisideda ir šautuvų šūvių nelygus, bet vis labiau tankėjantis poškėjimas, bei rankinių granatų sprogimai. Reiškia, tankai artinasi prie apkasų ir legionieriai su maurais bando atakuoti. Sprogimų atgarsiai dar labiau padažnėja.

Užpakalyje, šlaite skamba mūsų batali-

(Versk)

Lietuvoje

Balanomis Švietimo Laikai Sugrįžo Lietuvon

Kaunas. — Karui prasidėjus Lietuvoje pasireiškė didelis žibalo trūkumas. Kad labiau sureguliavus žibalo naudojimą, nustatyta jį pardavinėti tik sulig kortelių. Kainų tvarkytojas tuo reikalu išleido įsakymą, pagal kurį nurodoma žibalui pardavinėti tokia tvarka:

1. Vienos šeimos šviesos reikalams pagal kuponą galima parduoti tik pusantro litro žibalo mėnesiui.

2. Žibalo parduotuvės, parduodamos žibalą pagal korteles, kiekvieną kartą iš kortelių iškerpa einamojo mėnesio kuponą, kurį saugo parduotuvėje, kaipo pateisinamąjį dokumentą. Parduoti žibalą pagal kitą, ne džiama.

3. Žibalą miestų beturčiams primusų kurui pagal miestų savivaldybių išduotus pažymėjimus galima parduoti ne daugiau, kaip du litru per mėnesį vienai šeimai.

Šiam įstatymui pradėjus veikti, žmonėse labai plačiai pradėta naudoti ne tik žvakės, bet ir balanos. Balanomis apšvietimas, kuris buvo beveik jau pranykstąs iš Lietuvos, dabar visu smarkumu sugrįžo ir žmonės senoviniu ir primityviu būdu balanomis šviečia savo kambarius.

UŽDRAUDĖ AUGALINIO MUILO GAMYBĄ LIETUVOJ

Kaunas. — Pagal paskutinį Kainų tvarkytojo išleistą įstatymą liko uždraustas skalbiamo muilo gaminimas be Kainų tvarkytojo leidimo. Tas reiškia, kad kiekviena šeimininkė norėdama pati sau pasigaminti skalbiniams skalbti muilo turės kreiptis prie Kainų tvarkytojo ir gauti iš jo leidimą. Gi leidimo negavus, bus baudžiama, jei pati muilą gaminsis.

Muilo gamintojai artimiausiu laiku įpareigojami pereiti prie visokio muilo rūšies gamybos iš žaliavų. Kokoso aliejaus muilo ir muilo miltelių gamybai galima vartoti tik gavus Kainų tvarkytojo leidimą.

Kauno Biednuomenė Neturi Kur Nusiplauti

Kaunas. — Jau senai buvo keliami klausimai apie tai, kad Kauno gyventojai, o ypatingai neturtingoji darbininkija, neturi kur nusiprausti. Vasaros metu dauguma prausėsi Nemune, bet atėjus šalčiams, pradėjo plėstis gyventojų bute nešvara. Tas kyla iš priežasčių pirties stokos. Kaune trūksta pirčių.

Miesto savivaldybė pirčių įrengimą turi pasiėmusi į savo rankas, ir, tenka nugirsti, kad turi ir projektus jau išdirbusi, bet darbas vis dar nepradedamas, o privatiems savininkams neduoda leidimo. Reikėtų, kad miesto savivaldybė pirmoje eilėje turėtų galvoje žmonių reikalus, o ne savo pelnus.

Vokiečių Policija Išdavė Didelį Aferistą

Kaunas. — Prieš kurį laiką Kaunę buvo padaryta didelė afera. Latvijos pilietis Izraelis Glezeris būvodamas Kaune įkalbėjo vienai neapdairiai prekybininkei pirkti nuo jo santaninių vaistų. Už tariamuosius vaistus Glezeris iš kaunietės išviliojo net 30,000 litų. Bet tai nebuvo jokie santaniniai vaistai, o paprasta kreida ir milteliai.

Vėliau prekybininkė apsižiūrėjo, kad ji yra apgauta ir kreipėsi į policiją pranešdama, kaip ji liko apgauta perkant nelegalius ir kontrobandinius vaistus. Bet jau buvo per vėlu. Glezeris iš Lietuvos jau buvo pabėgęs. Atsidūręs į Dancigą, jis ten irgi padarė kelias aferas, bet buvo sugautas ir areštuotas.

Kada vokiečiai užėmė Dancigą, tai sulig Lietuvos pareikalavimo jis liko priduotas Lietuvos policijai ir dabar bus baudžiamas už prekybininkės apgavimą.

NESUPRANTAMA KODEL IGNORUOJA SENĄ KNYGNEŠĮ

Mažeikiai. — Mažeikiuose gyvena senas knygnešys ir rūsų caro laikų visuomenės veikėjas J. J. Pagal tam tikrą įstatymą, visi senieji knygnešiai yra šiek tiek valdžios šelpiami, bet šis knygnešys tokios pašalpos jau per du mėnesiu nesulaukia. Jis padavė prašymą pašalpai — pensijai gauti ir pristatė visus įrodymus atatinkamoms įstaigoms, bet praslinkus 2-3 mėnesiams, tos įstaigos prisiuntė reikalavimą, kad jis pristatytų tokius davinius, kuriuos jis jau yra pristatęs . . .

Matomai žmogelis neturi, kas tose įstaigose už jį gerą žodelį ištartų, tad taip ir priseina ilgai lūkuriuoti paramos.

Ir Kaulus Skaito Prie Mėsos Kortelių

Klaipėda. — Iš Klaipėdos gaunama žinių, kad visas maistas pardavinėjamas tik pagal korteles. Kortelėse esą numatyta, kad perkant mėsą koks nuošimtis svorio turi būti kaulų. Jeigu mėsoje kaulų nėra, tai pardavėjas kaulų turi dadėti, o jei pirkėjas jų nenori, tai vis vien atatinkamas nuošimtis turi būti atskaitytas.

Žemės ūkyje ir melioracijos darbams pritrūkus darbininkų, jų vieton yra prie darbų pristatomi Lenkijos kariuomenės belaisviai, kurie po karine priežiūra yra siuntinėjami būriais po visą kraštą.

GIRTŲ MUŠTYNĖSE UŽMUŠĖ VIENĄ ŽMOGŲ

Biržai. — Biržų bravore darbininkai baigė remontą ir už gerą ir greitą darbą iš bravoro vedėjų gavo vieną bačkutę alaus "margaryčių." Susėdę apie bačkutę gėrė ir linksminosi, o tą išbaigę nusipirko ir antrą, kol, visi smagiai įsilinksminę pradėjo muštis. Muštynės kilo kada atsirado du oponentai del vienos merginos ir pradėjo del jos ginčytis. Žodžiais neilgai "kariavę" greitai į darbą paleido kumštis ir peilius. To pasekmėj darbininkas P. Armonavičius keliais peilio smūgiais perdūrė kitą darbininką, Akmenėlį, kuris nuvežtas ligoninėn ant kitos dienos mirė.

Užmušėjas areštuotas ir laukia teismo.

ZARASŲ MIESTO SAVIVALDYBĖS TURTAI

Zarasai. — Kaip pasirodo, tai Zarasų miesto savivaldybė nuo senų laikų turi ne maža turto. Vien tik žemės ji turi apie 2,-400 ha, kurios apie 80 ha. yra pačiame mieste. Miesto savivaldybė tą žemę išnuomuodama gauna gražių pajamų. Taip pat ji turi 450 ha. nuosavų ežerų. Be to, yra dar keletas namų, už kuriuos per metus gauna 4,000 litų nuomos.

Tai gan dideli turtai. Miesto gyventojai turėdami tokią turtingą savivaldybę, turėtų irgi patys būti turtingi, bet taip nėra. Miesto biednuomenė skursta ir vargsta, kaip kituose Lietuvos miesteliuose.

PALANGOS VASARVIETĖ ATŠVENTĖ 30 METŲ SUKAKTUVES

Palanga. — Šiais metais sukako lygiai trisdešimts metų, kaip Palanga skaitoma vasarvietė ir turi išgavusi tas teises. 1909 metais buvo pirmą kartą Palanga pripažinta vasarviete. Tuo laiku visa Palanga priklausė vienam savininkui. Tas savininkas be Palangos dar turėjo plačias Palangos apylinkes savo nuosavybėje ir matydamas, kad į Palangą vis daugiau atsilanko vasarotojų iš Lenkijos bei kitų vietų, sutiko leisti naudotis vasarotojams Palanga ir apylinkėmis už prieinamesnį mokestį. Tuo laiku kiekviena vasarojanti šeima samdydavosi sau vietą atskirai, todel sumažinus mokestį, atsirado daugiau lankytojų ir taip laipsniškai išaugo didžioji Lietuvos Palangos vasarvietė.

PER VIENĄ SAVAITĘ 30 PROTOKOLŲ

Utena. — Čia viena savaitė buvo paskirta tikrinimui, kaip žmonės prisilaiko važiavimo bei vaikščiojimo taisyklių. Ir per tą savaitę, tvarkos dabotojai surašė 30 protokolų ir apkaltintuosius nubaudė. Baudė visus, tiek pėsčius, tiek važiuotus.

Tas rodo, kad uteniečiai del įvairių taisyklių, nepajėgia jų visų atsiminti ir dažnai suklysta. Kad išvengus bereikalingų baudų, ar nepriseis uteniečiams vietoj rytmetinės maldos, kalbėti vaikščiojimo taisykles ir jas visas mintinai išmokti? . . .

IR VEŽIKAI BUS BAUDŽIAMI UŽ KAINŲ KĖLIMĄ

Kaunas. — Naujų baudų banga užplūdo Lietuvą. Kainų tvarkytojas tvirtai kontroliuoja prekybininkus ir sugautą keliant ant prekių, tuojau baudžia. Bet nuo tokių baudų nepabėga ir Kauno vežikai. Tiesa, nekurie vežikai pasinaudodami esančia padėtimi pradėjo kelti kainas už suteiktus patarnavimus. Bet jie dalinai turėtų būti ir pateisinami, nežiūrint baudų už produktų kainų kėlimą, jos vis tik yra pakeltos. Kainos keliamos, sulig Kainų svarkytojaus nurodymų ir leidimų. Todel vežikai atsidūria į blogesnę padėtį, negu prekybininkai ir jų nereikėtų bausti.

Už Patarnavimą Policijai Susilaukė Mirties

Kaunas. — Vilijampolėje, netoli policijos nuovados bustinės triukšmavo vienas neblaivus pilietis. Policininkas norėjo triukšmadarį nuraminti. Kada tas policininko neklausė, tai jis bandė jį pasiimti ir nuvesti į daboklę, bet pilietis nepasidavė. Pasirodė, kad policininkas yra silpnesnis ir šaukėsi pagalbos. Jam į pagelbą atėjo, taipgi Vilijampolės gyventojas, Samuelis Lanas ir abu su policininku suėmę įsigėrusį pilietį nuvedė nuovadon.

Lanui išeinant iš nuovados, nežinomas žmogus smogė geležimi jam į galvą, nuo kurio smūgio Laną prisėjo tuojau vežti ligoninėn, kur jis sekančią dieną mirė.

Del to įvykio labai nerimauja policija ir stengiasi žmogžudį kaip galint greičiau pagauti.

Išteisino Buvusį Lietuvos Banko Kurjerį Peckų

Kaunas. — Kaip žinoma, 1937 m. sausio 11 d. iš Lietuvos banko kasos buvo pavogta 58 tūkst. 645 Lt.

Šioje vagystėje buvo įtartas banko kurjeris J. Peckus ir suimtas .

Peckus ir kaltinamuoju buvo patrauktas.

Vėliau pas J. Dičpetrio, anksčiau taip pat tarnavusio Liet. banke kurperiu, meilužę ir jos tėvus prie Dotnuvos buvo rasta apie 40 tūkst. Lt.

Dičpetris aiškinosi, kad tuos pinigus Kaune radęs. Apygardos teismas Peckų ir Dičpetrį nubaudė po 4 metus sunk. Darbų kalėjimo.

Nubaustieji padavė apeliacinius skundus.

Nesenai Rūmai juodviejų bylą sprendė ir Dičpetriui bausmę patvirtino, o Peckų išteisino.

Lietuvoj Įveda Sėklų Prekybos Kontrolę

Kaunas. — Žemės ūkio min. dr. J. Krikščiūnas paskelbė sėklinės medžiagos vidaus prekybos kontrolės taisykles, kuriuose sakoma, kad kontroliuojama visų laukų ūkių augalų ir daržovių sėklinės medžiagos prekyba. Javų; bulvių, linų ir kt. augalų, kurių sėklinė medžiaga, be sėklinės vertės, turi grynai ir prekės vertę, kontroliuojamas prekiavimas tik ta medžiaga, kuri yra aiškiai skiriama sėjos reikalams, atitinkamai paruošta ir pažymėta.

Šių taisyklių neliečiama: a) pripažintosios sėklinės medžiagos, gamyboje esanti medžiaga, kol ji nepanaudojama laisvai, b) sėklinė medžiaga, kurią užauginę ūkininkai parduoda į prekybos įmones arba pardavinėja savo ūkiuose, c) ta iš ūkininkų supirkta arba iš senesnių metų užsilikusi sėkla, kurią prekybininkai parduoda sėklą eksportuojančioms firmoms.

Norintieji verstis sėklų prekyba turės gauti leidimus iš Žemės ūkio tyrimo įstaigos ir įrodyti, kad turi atitinkamą būstą sėklų prekybai.

Vidaus rinkoje bus galima pardavinėti tik pripažintą sėklinę medžiagą ir Tyrimo įstaigos patikrintą sėklinę medžiagą.

Šakniavaisių ir daržovių bus leidžiama pardavinėti tik pripažinta ir importuota patikrinta sėkla.

Toliau taisyklėse plačiai aptariama sėklinės medžiagos kokybė — grynumas, daigumas, kultūrinių priemaišų procentai ir kt.

Už sėklų patikrinimą reikės mokėti pagal nustatytą taksą.

NUBAUDĖ TRIS PLETKININKES

Kaunas. — Iš Lietuvos laikraščių patirta, kad pastarosiomis dienomis už prasimanymų skleidimą ir pletkavojimą Telšių apskrities viršininkas nubaudė 200 litų pabauda, arba 10 parų arešto tulą Paškevičiutę, o Seinų apskr. viršininkas 100 litų bauda arba 7 d. arešto Pranckevičiutę. Raseinių apskr. viršininkas surašė protokolą Lapienaitienei, kuri irgi neišvengs baudos už nesąmonių ir pletkų nešiojimą.

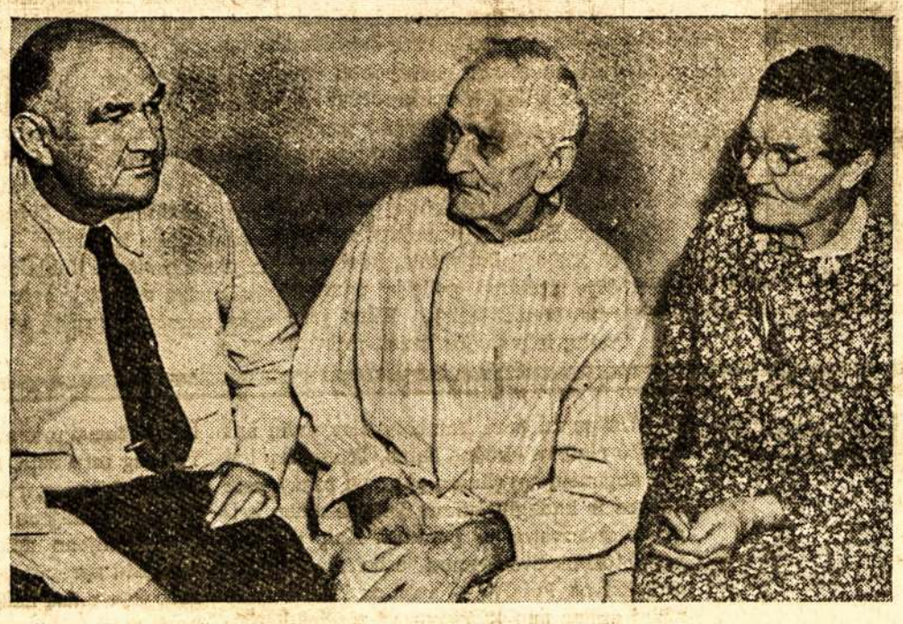

Dr. W. C. Judd, kurio žmona, žmogžudė, sugrįžo iš pabėgimo į silpnapročių namus. Į dešinę sėdi jo žmonos, Ruth, tėvai. Paveikslas nuimtas po to, kai jiems buvo pranešta apie jos sugrįžimą iš pabėgimo. Tas įvyko Phoeni, Ariz., S.A.V.

SKAITYKIT ir PLATINK LIAUDIES BALSĄ!

---

jono trimito garsas. Šaukiama visą batalijoną tuojau susirinkti kovos aprangoj. Reikia leistis žemyn prie kulkosvaidžių.

Susitinku kuopos kapitoną ir komisarą. Turiu paimti du kulkosvaidžiu ir tuč tuojau užnešti juos ten, prie stebėjimo punkto, kad užėmus dominuojančias pozicijas ir pakalnėje išsivingiavusį plentą apsaugojus nuo priešo. Viena pėstininkų kuopa užblokuos patį plentą ir dešinėje jo esantį tarpkelį. Neužmiršti rankinių anti-tankinių granatų.

Pasiimu du kulkosvaidžiu. Abu jau "veteranai" — seni ir apnešioti kulkosvaidininkų apmokymui, o "Maksim" tikriausiai dar Didžiojo karo laikų trikojis (be ratų) "veteranas." Jo sėdynėje dar išskaitomas "Deutsche Waffenverge — Berlin." Vis šiais dviem laužais, kaip kulkosvaidininkai juos vadino, galima dar pasitikėti. Tik reikia žinoti jų kaprizus ir užspringimus. Kuomet jie rūpestingos rankos diriguojami, dar gan gražiai pagieda.

Kulkosvaidininkai iš patyrimo numatydami, kad bus panašus įsakymas, buvo jau pasiruošę iš anksto, susitvarkę šovinių dėžes, vandens indus ir dalinosi rankinėmis granatomis.

Įkuopiam kalnan ir pastatome abu kulkosvaidžiu už neilgų iš akmens sukrautų tvorų, kuriose padarėme nedideles spragas.

Vakaroja. Vėl lynoja ir snaigo. Einu vėl prie observatorijos. Ten, žemai, vis dar verda kova, nors jau iš čia sunku ką nors įžiūrėti. Priešo tankai be abejo jau bus visiškai prisiartinę į mūsų linijas.

Kalno viršūnėn ateina mūsų batalijono vadas su komisaru ir mūsų kulkosvaidininkų kapitonu. Aš pranešu kur ir kaip pastatyti kulkosvaidžiai. Kapitonas man parodo kur paskirstyta dešinėj paplentėj pėstininkų kuopa su dviem lengvaisiais kulkosvaidžiais.

— Septyni tankai perėjo į šią mūsų linijų pusę, — pusbalsiai jis informuoja toliau.

— . . . . ?

— Nieko. Štai ten kairėje, daubose. Ten yra pirmasis batalijonas. Kairėje mūsų brigados batalijono apkasai labai nukentėjo nuo artilerijos bombardavimo. Yra daug užmuštų ir sužeistų . . . Avalija nieko . . . — priduria jis, — bombos nepataikė į apkasus.

Nors ir tankams perėjus per apkasus pirmojo batalijono ten esanti kuopa apkasų neapleido. Pėstininkai falangistai ir maurai buvo atmušti. Iš mūsų brigados štabo vis tik duotas įsakymas užblokuoti šį plentą.

Užpakalyje ūžia auto sunkvežimiai, ropodami pradėtu tiesti šio kalno šlaitu, nelygiu akmenuotu keliu. Iškrauna vieną bateriją, kurią tuojau paruošia šaudyti. Kitas sunkvežimis užsikapsto į viršūnę ir ten iškrauna priešlėktuvinį nedidelio kalibro pabūklą.

Su neramumu širdyse žiūrime į blykčiojančias ten apačioj sproginių ugneles. Vis dar kalena kulkosvaidžiai. Kas bus? Ar atsilaikysim?

Vėl pasirodo tie nelabieji orlaiviai, vėl mėto bombas ir mūsų pozicijas apšaudo kulkosvaidžiais. Mūsiškiai nenusigąsta, šaudo į juos kuo turėdami. Lėktuvai pagaliau išnyksta. Priešo artilerija vėl pradeda intensyvią kanonadą. Po pusvalandžio aptyla.

Pradeda temti. Drimba šlapias sniegas. Pakalnėje vis pamažu pradeda aptilti, retėja tankų patrankų ir rankinių granatų sprogimai. Apmiršta šautuvų šūviai, tik retkarčiais pasigirsta trumpos kulkosvaidžių serijos.

Sunešę kulkosvaidžius į pašiūrę, kulkosvaidininkai ruošia nakčiai guolius, pasisklaidę kampe rastų šiaudų. Šildosi prie kampe sukurtos ugnelės ir kalbasi apie praėjusius dienos įvykius.

Už kokios valandos, jau sutemus, ateina ryšininkas iš batalijono raštinės su rašteliu. Įsakymas: susijungti paplentėj prie sunkvežimų su ten esančiomis kulkosvaidžių kuopos dalimis. Ten bus išdalintas valgis ir duoti tolimesni įsakymai.

Tingiai ir niurnėdami keliasi kulkosvaidininkai dar nesuspėję apdžiūti, renkasi šovinių dėžes patamsėj. Atrakina kulkosvaidžius nuo trikojų ir sukiša juos į brezento kapšus.

— Kur einam? Pirmyn? — kartojasi tas pats klausimas.

— Nežinau, gal būt, kad atgal. Gal važiuosime Valencijon . . .

Tą jie laiko tik mano šposavimu, nors aš jaučiu iš jų balso, kad jiems norėtųsi tuo tikėti. Bet kai prie kulkosvaidžių dalina valgį visai rytojaus dienai, jie jau nebeabejoja kur mes eisime.

Sukrauname sunkvežimin kulkosvaidžiusdžius ir šovinių dėžes. Ketverta vyrų ir vienas leitenantas lipa į sunkvežimį. Visas batalijonas susirinkęs paplentėje. Kapitonas ir komisarai kalbasi su kareiviais. Aiškina, kad abu batalijonai, kuriuos priešas atakavo, atakas atmušė. Priešas paėmęs tik vieną nesvarbią kalvelę. Bet mūsiškiai turėjo nuostolių, yra nemažai sužeistų . . . Nors septyni priešo tankai buvo apie 500 metrų nuėję už mūsų linijų, tačiau maurus ir legijonierius mūsiškiai atmušė, didelius nuostolius padarydami priešui. Tankai turėjo grįžti atgal. Tik viena mūsų pėstininkų sekcija pabūgusi iš užpakalio šaudančių tankų. Likę be karininko, jie bandė apleisti savo pozicijas, už tat beveik nei vienas tos sekcijos karys neišsigelbėjo. Geriau palikti apkasuose, kur vis tik esi šiek tiek apsaugotas ir gali gintis, negu bėgti grynu, pliku lauku . . .

Penki fašistų tankai riogso sugadinti arti mūsų linijų. Mes juos ryt rytą matysime. Vienas iš jų esąs tik už kokių 30 metrų nuo mūsų apkasų. Jame radę bent du tuzinu dėžučių konservų ir 12 kepaliukų duonos. Matomai fašistai manė šiandien eisią iki pat Valencijos. Mes turime pakeisti nukentėjusias dalis, kurios visą dieną taip herojiškai kovojo.

Pirmoji ir antroji kuopa jau dingo, pakalnėn einančiam plente, išnykdamos purškiančio lietaus migloje. Juos sekė keletas sunkvežimių. Pagaliau ir mes žengiame žemyn, besileidžiančio plento vingiais. Susitinkame vienas kitą sekančius ambulansus. Jais veža nemažą skaičių tų, kuriuos mes einame pakeisti. Automobilių lempos nušviečia ilga virtine einančius kareivius, apsigaubusius paklodėmis. Kareiviai eina tylėdami, kiti tyliai kalbasi.

Paėjus geroką kelio galą pakalnėn, prieiname brigados sanitarinį punktą. Plento krante iškasti požemiai, negilūs barakai, čia pat įtaisytos palapinės su užmestom ant jų medžių šakom. Iš barakų veržiasi į plentą skaidrios karbito lempų šviesos pluoštai. Į autosunkvežimį sanitarai padeda sulipti pilkom figūrom, kurių viena, kita užsigauna, sudejuoja, nusiskundžia. Tai lengviau sužeistieji, kurie trūkstant ambulansų evokuojami tokiu būdu, skubos dėlei. Skleidžiasi eterio ir chlaraformo kvapas . . .

Mūsų kareiviai pradeda sustoti grupėmis prie sanitarų stoviniuojančių prie žemiau esančios neštuvų eilės. Juose dar guli sunkiau sužeistieji, laukia savo eilės.

— Ay, ma-a-adre-mia! — skausmu persisunkę žodžiai nuo neštuvų, užtiestų kareiviška, galuose baltai dryža, antklode.

Mūsiškiai žingeidaujasi, norėdami sužinoti ar neras draugo, pažįstamo. Dega žiebtuvėlius, nušviesdami purvinus, mirtinai išbalusius, neskustus veidus . . .

Kapitonas ir komisaras geruoju ir piktuoju prašo eiti, nestoviniuoti.

— Vandens, trupučiuką vandens, vieną lašą . . . — girdžiu atsitolindamas vieną sunkiai sužeistąjį į vidurius, kartojant vis tą patį prašymą . . .

Pliukšėdami po plento balas ir purvą, žygiuojam pirmyn, smulkiais lašeliais ašarojančion nakties tamsumon.

(Bus daugiau)

Kokios Kitų Nuomonės

Naujas Išnaudotojų Triukas

Kai kurie pramonininkai pradėjo kelti sumanymą, kad darbininkams atlyginimas būtų mokamas ne už darbo valandų skaičių, bet pagal atliktą darbą. Esą tokiu būdu ir Lietuvoje atsirastų nemaža "stachanovcų," gi tinginiai ir girtuokliaujantieji darbininkai del to gautų žymiai mažesnius atlyginimus nei dabar.

Žiūrėkit, kokių šaunių pramonininkų turime! "Stachanovišką sąjudį" nori organizuoti Lietuvoje.

Ne pramonininkai, o tiesiog "komunistai iš kito galo."

Gyvam žmogui vieną kailį nulups, pažiūri, pažiūri ir sako: "Vargas su tais tinginiais ir girtuokliais! Po vieną kailį teturi. Kaip padaryti, kad jie turėtų po penkis kailius, ir mes galėtume iš karto visus nulupti." — **Liet. Žinių Redakcija.**

Kodel Tas Areštas

Dabar paaiškėjo kokiu legaliu pretekstu pasiremdama valdžia įsakė suareštuoti Earl Browderį ir patraukti jį atsakomybėn. Earl Browderis nebuvo areštuotas už tai, kad 1921 ir 1927 metais važinėjo užsienin ne savo, bet svetimu vardu, bet už tai, kad išsiimdamas užsieninį pasportą savo tikru vardu (1937 ir 1927 metais), jis nepasakė aplikacijoj, kad pirmiau du kartus važinėjęs užsienin svetimu vardu. Tai matot, koks čia "baisus prasižengimas."

Earl Browderis sako: "Čia dalykas ne pasporte. Pasporto klausimą senai likvidavo dar Hooverio administracija." Čia yra reakcininkų suokalbis nuslopinti viešai reiškiamas politines nuomones, kurių reakcininkai negali pakęsti. — **Vilnis.**

Giliausias Krizis Kvebeko Istorijoj

Šiomis dienomis Kvebekas atsiduria į giliausio krizio periodą Kvebeko istorijoj.

Apgaulės ir demagogijos pagelba laimėję pergalę Kvebeke, palaikymui jų karo siekių, dabar imperialistai eis prie paliuosavimo isteriškos anti-Sovietinės propagandos (kas numatoma iš King'o pirmrinkiminės kalbos), kaipo pateisinančios priemonės pravedimui mobilizacijos, kuriai jie žadėjo priešintis; ir išvystymui vakarų fronte karo į pasaulinį imperialistinį karą prieš Sovietų Sąjungą. Čia ir vėl "mūsų" pelnagrobiai imperialistai veikia kaipo įrankis tų didžiųjų imperinių interesų, kurie dar dominuoja Kanados užsienio politiką. — **Stanley Ryerson, sekret. Kvebeko Kom. Part.**

Ne, Monsieur Blum, Tai Ne Anti-fašistinis Karas

Tu baigei nauju argumentu, besistengdamas pateisinti šį karą: "Tai yra karas," tu sakai, "už sudaužymą nazių jėgos, tai yra anti-fašistinis karas."

Supratingesni žmonės jau atsakė į šią nesąmonę.

Kas veda tą "anti-fašistinį" karą?

Visagalis Daladje, anti-parlamentaras Daladje, vieno asmens jėgos Daladje, kuris savo vieno rankose turi penkias kabineto vietas — ir kuris, tvirtini, yra vienintėlis asmuo, tinkamas būti premjeru.

Vėl kitas įrodymas tavo susirišimo su juo. Kas gali būti "anti-fašistinis" karas vedamas tokios valdžios, kuri ne tik paliuosavo Kagularus, bet net suteikė jiems cenzorių ir civilio orlaivių apsigynimo vietas?

Argi Francijos valdžia neapsaugoja biaurių šmeižtų ir prie žmogžudysčių kurstančių lapų, tuo tarpu kada uždraudžia vieninteli Francijos laisvą laikraštį L'Humanite?

Tai ne fašistiniai išdavikai, kurie yra nuteisti Arras teismo, bet komunistų atstovas Quinet, komunistas Lievin majoras, komunistas Noeux majoras — garbė tiems didvyriams! Tai ne naujojo karo pelnagrobiai, nei supuvusios mėsos pristatytojai kariuomenei, nei cukraus, gaso maskų bei kišeninių lempų spekuliantai yra patraukti teisman, o daugiau negu 500 darbininkų, vyrų ir moterų, komunistų ir netgi socialistų, įskaitant ir 50 kareivių, yra traukiami į karo lauko teismą. Ar tai anti-fašistinis karas? Vedamas valdžios, kuri įkalina ir į koncentracijos kempes grūda tūkstančius tarptautinės brigados kareivių — kurių visas gyvenimas susidėjo iš pasiaukavimo kovai prieš fašizmą?

Fašistiniai laikraščiai, fašistinės organizacijos dabar varo savo propagandą daug atviriau, negu kada pirmiau. Bet komunistinė spauda yra užgrobiama ir Francijos Komunistų Partija yra paskelbta nelegale. — **Andre Marty,** komunistas, Francijos Parlamento narys, viešam laiške Leonui Blumui, Francijos socialistų vadui.

Kas Išvaduos Vokiečius Darbininkus

Vokietijos darbininkus iš po nazių išvaduos ne Ispanijos, Čekoslovakijos ir Austrijos sunaikintojai.

Hitlerinį fašizmą nuvers Vokietijos žmonės per revoliucinę kovą, o mūsų ir tarptautinio solidarumo pareiga žiūrėti, kad tos jėgos, kurios nuduoda kovojančios prieš hitlerizmą, negalėtų paskandinti kraujuje Vokietijos žmonių revoliucijos, kaip kad jos nepasekmingai mėgino sutriuškinti Rusijos revoliuciją ir kaip jos sutriuškino Ispanijos demokratiją. — **Tim Buck,** telegramoje Vokietijos Komunistų Partijai.

Saulės Deivės Ainiui Artinasi Caro Mikės Likimas

Dabartinės Japonijos valdovai — tai naciai be Hitlerio ir fašistai be Musolinio.

Japonijoje veikia tokie pat faktoriai, kaip ir Rusijoj 1918 m. Jie veda Japoniją prie griežto socialistinio perversmo. Didžiausią pavojų visuomet sudaro sumuštos kariuomenės grįžimas Tokiais atvejais bajorijos, didikų ir dvasininkų likimas esti nepavydėtinas . . . Labai galima, kad artimiausiais metais Saulės deivės ainis susilauks paskutinio rusų caro likimo.

Po to Japonijai, kaip ir Rusijai 1918 m., teks pradėti socialinio ir ekonominio gyvenimo rekonstrukciją. — **Velsas,** pasauliniai pagarsėjęs rašytojas.

KIEK KURIOSE EUROPOS ŠALYSE YRA ŽYDŲ

Amerikos žydų kongresas nesenai paskelbė žydų skaičių esantį Europoje. Sulig kongreso pranešimo, tai dabar Europoje yra 10 milijonų žydų, kurie gyvena pagal valstybes sekančiai: **Lietuvoje jų esą 155,125** (čia dar neįskaityti žydai pabėgę Lietuvon iš Lenkijos); Lenkijoj pirm karo buvo 3,113900; Sovietų Sąjungoje 3,000,000; Rumnijoj 1 milijonas; Vokietijoj (su Austrija ir Čekoslovakija) buvę 1,058,441; Vengrijoje 444,567; Anglijoje 350,000 Francijoj 240,000; Holandijoj 156,817; Latvijoj 97,000; Jugoslavijoj 70,000; Italijoj 67,425; Graikijoj 72,791; Belgijoj 63,000; Turkijoj 55,922; Bulgarijoj 48,565; Šveicarijoj 17,973; Švedijoj 7,000; Danijoj 6,000; Estijoj 4,302; Ispanijoj 4,000; Luksemburge 3,144.

Windsoro kunigaikštis, dabar jau majoras generolas, kairėj, Francijoj apžiūri frontą. Priešaky eina anglų jėgų kom. Gort.

Santarvininkų jėgų vadai, generolas Gamelin, Francijos armijos komandierius, ir generolas Gort, Anglijos jėgų komandierius.

Kokią Svarbą Sudaro Vilniaus Grąžinimas Lietuvai

Vilniaus ir jo krašto grąžinimas Lietuvai yra svarbiu Lietuvai istoriniu įvykiu ir nuo jo grąžinimo dienos, Lietuva pradeda naują istorijos lapą.

Visiems yra žinoma, kad Vilniaus kraštas nepasižymi gamtos turtais, bei pats miestas industrija. Tai žemės ūkio kraštas, kaip ir visa Lietuva. Todel negalima tikėtis, kad Vilniaus grąžinimas duos pačiai Lietuvai reikšmingos ekonominės paspirties.

Per devynioliką metų tas kraštas išbuvo po Lenkijos ponų išnaudojimo letena. Kaipo pavergtas kraštas, savaime suprantama, nesusilaukė iš savo pavergėjų tinkamo rūpesčio. Vietoj krašto budavojimo, pagerinimų, žmonės susilaukė persekiojimo, priespaudos ir išnaudojimo. Per tuos devynioliką metų Vilnija nei ekonominiai, nei kultūriniai nebuvo pakelta, bet priešingai, žmonės ir kraštas buvo alinamas. Abelnai ponija mažai rūpinasi krašto ir žmonių gerove, tuo labiau liūdno likimo susilaukia pavergtieji po svetimtaučių letena.

Todel dabar Lietuva atgavus Vilnių ir jo kraštą, turės net iš didžiosios Lietuvos teikti pagelbą, kol kraštas atsistatys. Nors Vilnijoje žemė daugumoje mažai derlinga, bet tinkamai ją tvarkant, ūkio gamyba gali labai pakilti ir teikti visos Lietuvos gerbūvio pakėlimui didelę paspirtį. Tik, žinoma, tam reikalinga gerų krašto tvarkytojų, kurie rūpintųsi žmonių gerove, o ne savanaudiškais reikalais.

Abelnai, iš ekonominio atžvilgio, Vilniaus grąžinimas nesudaro didelės reikšmės. Bet jis labai ryškią svarbą sudaro iš politinio taškaregio. Visų pirma, Lietuvos gyventojų skaičius jau viršys tris milijonus gyventojų ir pati padidėjus krašto teritoija pastato Lietuvą draugystėje su kitomis šalimis į tvirtesnę padėtį. Lietuvos žodis darosi svarbesnis, nes krašte padidėjus svetimųjų kraštų prekių rinkai, Lietuva galės ir savo žemės ūkio gaminiams surasti tinkamesnes ir pelningesnes rinkas. Ir iš to atžvilgio Lietuvoje susidaro geresnės progos pagerinimui ir pakėlimui žmonių gerbūvio.

Tuo labiau Vilniaus grąžinimas Lietuvai svarbus, kad dabar ji jau daugiau nesirūbežiuos su jai visad buvusia Lenkijos ponų valdžia, o vietoj jos turės nuoširdų, sąžiningą ir tvirtą kaimyną — Sovietų Sąjungą, kuri visados yra pasiryžusi užstoti Lietuvą ir ginti ją nuo priešų. Dabar Lietuva galės laisvai, be jokios iš kaimynų pusės baimės tvarkytis savo viduje, taip kaip krašto gyventojai norės. Kiekvienu Lietuvai svarbiu ar kritišku momentu galės iš to kaimyno gauti pagelbą bei paramą. Atsidaro Lietuvos ūkio gaminiams didelė ir plati rinka. Už savo ūkio gaminius, Lietuva iš Sovietų šalies galės gauti viską, ko tik jai reikia.

Kad Lietuva tuo nauju kaimynu gali pasitikėti ir remtis juo kaipo geriausiu savo draugu, tai labai tvirtai rodo gyvenimo faktai. Sovietų šalis jau antru kartu atiduoda Lietuvai Vilnių. Pirmą kartą paėmusi nuo lenkų ir vokiečių, o dabar vėl nuo tų pačių lenkų, kurie smurto ir apgaulių keliu jį iš Lietuvos buvo išplėšę. Jeigu Sovietų Sąjunga, nepripažintų Lietuvai nepriklausomybės ir nesiryžtų būti jai visados drauginga, tai visų pirma, Vilniaus nebūtų grąžinusi dar 1920 metais. Tuo laiku Lietuva negalėjo priversti Vilnių jai grąžinti lygiai kaip ir dabar. Sovietų šalis tą padarė iš savo principo. Dabar, kada Lietuvos tautininkų valdžia jau buvo Vilnių pripažinusi Lenkijai, Sovietų Raudonoji armija užimdama Ukrainą ir Vilniją turėjo teisę Vilnių ir jo kraštą pasilaikyti ir Lietuvai nebegrąžinti, nes jau Lietuva buvo jo neatsižadėjusi. Bet Sovietai to nepadarė. Nežiūrint, kad jie pilną teisę turėjo Vilnių sau pasilaikyti, jie jį grąžino Lietuvai, kitaip sakant, dovanojo Lietuvai.

Tie ryškūs ir nesugriaunami faktai aiškiai rodo, kad Sovietų šalis ir jos gyventojai lieka Lietuvai draugingi ant visados. Lietuva jais gali pasitikėti, jų draugystei atsiduoti. Ne skriaustė Lietuvos Sovietų šalis yra pasiryžusi, bet Lietuvos skriaudas išlyginti, kurias jai padarė kitos imperialistinės ponų valstybės. Ir tą ji pilnai yra padariusi.

Tad ar ne džiuginantis dalykas Lietuvos žmonėms? Pavojaus debesis, kuris nuolatos kabojo virš Lietuvos, jau išblaškytas! Lietuvos žmonės laisvai, be jokios baimės gali darbuotis savo gerbūvio pagerinimui, gali darbuotis ir kurti tautinę kultūrą.

Ko kito bereikia tautų gyvenime?

Vilniaus grąžinimas ir sudarymas apsigynimo sutarties su Sovietų Sąjunga ne tiktai apsaugo Lietuvos nepriklausomybę, bet sykiu ir suteikia Lietuvos liaudžiai vilties pasiliuosuoti iš po tautininkų jungo. Nuo 1927 metų Lietuvos liaudį engė tautininkų fašistinis režimas. Bet dabar jau tam režimui turi ateiti galas. Lietuvos liaudies išnaudotojai, nebegaus padrąsinimo ir įkvėpimo pavergime laikyti Lietuvos liaudį, nei iš Lenkijos ponų, nei iš Vokietijos fašistų, ir todel savaime lieka silpnesnė prieš savo pavergtąją liaudį. Dirbančiųjų balsas dabar bus stipresnis ir su juo Lietuvos valdovai turės skaitytis. Žmonių gerbuvis laipsniškai gerės, o išnaudotojų galia silpnės. Todel tai didieji Lietuvos liaudies priešai dabar taip smarkiai puolasi atakuoti visus tuos, kurie darbuojasi del liaudies laisvės ir niekina ir šmeižia šį geriausį Lietuvos kaimyną — Sovietų Sąjungą, kad ji taip aukštai iškėlė savo tautų laisvės principus ir dirbančiųjų minioms pasirodė tikrame savo grynume, žydrume.

Jie stengiasi ją apipurvinti, kad tuo užgesinus darbo žmonių pasiryžimą veikti ir darbuotis už savo reikalus ir teises. Jie nori, kad Lietuvoje liaudis amžinai liktų pavergta po išnaudojimo letena. Bet jų troškimai liks neįvykdamomis svajonėmis. Lietuvos liaudis žengs pirmyn, o su ja kartu ir kiekvienas doras lietuvis, nežiūrint kur jis būtų ar gyventų.

Lietuvai prasidėjo naujas istorijos lapas. Ne pavojų, ne grumojimų, ne persekiojimų, bet kultūringam žengimui į šviesesnę ir geresnę ateitį.

Z. J.

Kaunas. — Lig šiol važiuojantiems Latvijon su sienai pereiti liūdijimais būdavo leidžiama išsivežti Lietuvos mokamųjų priemonių ne daugiau, kaip 15 litų banknotais.

Dabar visiems keleiviams, vykstantiems į užsienį su sienai pereiti liūdijimais bus leidžiama išsivežti be valiutų komisijos leidimo užsienio ar Lietuvos sidabrinių pinigų vienu kartu ne daukiau, kaip 15 litų per dieną.

LIETUVIŲ LITERATŪROS DRAUGIJOS REIKALAI

Prašome Sugrąžinti Užpildytas Nominacijų Blankas

Rugsėjo mėnesio pabaigoje, visoms LLD kuopoms Kanadoje išsiuntinėjome nominacijų blankas, nominavimui kandidatų į LLD Kanados Veikiantį Komitetą. Užpildytų nominacijų blankų sugrąžinimui data nustatyta lapkričio 10 d., kas jau čia pat, o dar tik penkios kuopos prisiuntė užpildytas nominacijų blankas. Laukiame blankų iš kitų trylikos kuopų.

Šia proga primename visų kuopų sekretoriams, kad jeigu turite užpildytas nominacijų blankas, tai tuojau prašome prisiųsti Kanados Veikiančiam Komitetui, o tų kuopų valdybas, kurių nariai neturėjo galimybės dalyvauti nominacijose, tai labai prašome pranešti apie priežastis, kurios sulaikė nuo dalyvavimo nominacijose, ar nors valdyba savo vardu dalyvaukite nominavime kandidatų.

Su šia diena, t. y. su lapkričio 3-čia, yra gauta užpildytos nominacijų blankos iš Coleman, Alta, Kapuskasing, Ont., Red Lake, Ont. ir iš Montrealo kuopų.

Nors nominacijų blankų sugrąžinimui data buvo nustatyta lapkričio 10 d., bet užpildytos nominacijų blankos ir pasiekusios LLD K.V.K. ligi lapkričio 12 bus įskaityta jose nominuoti kandidatai, gautos po lapkričio 12 dienos turės atpulti. Tad labai prašome pasistengti laiku prisiųsti.

Dvidešimts Metų Sukanka Nuo LLD Susiorganizavimo

Pirma LLD kuopa Kanadoje susiorganizavo 1919 metais gruodžio 7 d., Montreale. Ši kuopa dar ir dabar gyvuoja ir yra ne tik seniausia LLD kuopa Kanadoje, bet ir skaitlingiausia tai 137 kuopa. Ji Kanados lietuvių progresyviam judėjimui yra daug davus, apie ką teks atskirai parašyti, bei pakalbėti.

Šios kuopos pereitame susirinkime nutarta kiek galint tinkamiau atžymėti jos gyvavimo Dvidešimts Metų Sukaktuvės. Kuopos valdyba, komitetai ir nariai ruošiasi paminėjimui, bet, mūsų nuomone, paminėjimas turėtų būti atžymėtas ne tik LLD 137 kuopos, bet visų aldiečių Kanadoje. Šia proga kuopos turėtų suruošti specialius parengimus, bei mitingus, kur būtų proga pasidžiaugti mūsų draugijos progresyvio veikimo rezultatais, peržvelgti kuopų veikimą, įnešant į jį pagerinimų. Tuo metu, kada minėsime LLD dvidešimts metų sukaktuves, bus vedama Kanados lietuvių vienintėlio laikraščio Liaudies Balso vajus. Paminėjimų pramogas turėtume suruošti taip, kad jos suteiktų vienokią ar kitokią paramą mūsų laikraščiui Liaudies Balsui. Kuopų valdybas ir visus aldiečius-tes prašome atkreipti į tą domės.

Seni LLD nariai kanadiečiai prašomi parašyti savo atsiminimus iš mūsų organizacijos kūrimosi ir veikimo. Arba žinanti apie LLD pirmųjų organizatorių veikimą prašome pranešti mums, mes darysime viską, kad kuo tinkamiau atžymėti mūsų draugijos pionierių atliktus darbus ir juos pačius pagerbti už pasidarbavimą del progreso.

Tarkimės, rinkime davinius rašykime atsiminimus ir ruoškimės, kad kuo tinkamiau būtų atžymėtas LLD Dvidešimts Metų Gyvavimas Kanadoje.

Organizacinio Fondo Vajaus Paskutiniai Rezultatai

Pereitą vasarą vestas organizacinio fondo sukėlimo vajus jau senai pasibaigė, bet vajaus rezultatų susilaukėme ir po jo pabaigos.

Drg. J. Kevėža, LLD 162 kp. sekretorius, iš Toronto, prisiuntė jų kuopos narių ir simpatikų pastangomis sukeltų aukų $45.60 ir už pirmiau išplatintus bilietėlius $14.60. Viso $60.00. Taipgi rašo, kad laike organizacinio fondo vajaus turėjo organizacinių nepasisekimų, tai kvotos išpildymas susivėlavęs. Draugai ir draugės torontiečiai davė pasižadėjimą, kad jie savo nusistatytą kvotą, nors ir pavėluotai, bet išpildys. Jie niekuomet prižadėjimus nepaliko neišpildytus, tai tikimės, kad ir šį prižadėjimą išpildys, kaip ir visada, su kaupu.

LLD 96 kuopos sekretorius, iš Sudburio prisiuntė į organizacinį fondą surinktų ant blankos $8.25 aukų. Visiems draugams ir draugėms, už nuoširdų pasidarbavimą ir pasiaukavimą del sukėlimo organizacinio fondo, varde LLD K.V.K. reiškiu širdingiausią padėką.

Priskaičius virš minėtas aukas ir už bilietėlius prisiųstus pinigus, viso šiais metais į organizacinį fondą yra gauta $598.87. Priėmus domėn, kad sąrišyje su vajum yra padaryta apie $50.00 išlaidų, tai šiais metais įvairiems organizaciniams reikalams ir organizatoriaus palaikymui turėsime tik apie $550.00. Toks mūsų ekonominis stovis priverčia iš anksto susirūpinti, kaip galint su mažesnėmis išlaidomis vesti organizacinį darbą ir numatytą naršrūtą. Mes tikimės, kad kuopos neišpildžiusios savo nustatytus planus organizacinio fondo sukėlime, priims tai domėn.

Vajaus išlaidoms sunaudota tik apie $50.00, todel kad laimėjimams duoti daiktai buvo gerų mūsų draugų paaukoti. Už tai tenka širdingiausia padėka drg. B. Šalčiūnui, F. G. ir P. Matulaitytei.

Narinių Duoklių Užsimokėjimas Ir Spaudos Platinimas

Dar tik trijų kuopų nariai yra pilnai užsimokėję narines duokles už 1939 metus. Apie dešimts kuopų nariai jau baigia užsimokėti narines duokles. Bet penkių kuopų nariai dar vos įpusėję duoklių mokėjimu. Pabaigoje šio mėnesio teks paskelbti, kiek kuri kuopa turi užsimokėjusių narines duokles narių už 1939 metus ir kiek nemokėjusių. Tad labai prašome pasistengti užsimokėti, o valdybos pasidarbuokite jų iškolektavime. Darykime viską, kad su mėnesio pabaiga nebeliktų LLD narių neužsimokėjusių narines duokles už šiuos metus.

Paskutiniu laiku Montrealo kuopų sekretoriai pradeda lenktyniuotis, kuris pirmiau pabaigs iškolektuoti narines duokles iš savo kuopų narių. Prie jų prisideda ir Toronto kuopos sekretorius. Įdomu, kuris iš jų geriausiu udarninku pasirodys; drg. J. Pelakauskas, P. Matulaitytė ar J. Kevėža? Visi veiklūs ir energingi draugai, bet jų kuopos garbės apgynimas vyriausia priklausys nuo narių kooperacijos. Tad padėkime draugams.

Spaudos platinime puikiai atsirekomendavo draugai-ės redleikiečiai. Jie praeitą mėnesį išplatino literatūros už $6.25. Jiems nepasiduoda draugai colemaniečiai. Kitos kuopos kiek lėčiau darbuojasi spaudos platinime.

Atkartotinai prašome labiau susirūpinti spaudos platinimu, nes tai svarbu ir yra būtina pareiga kiekvieno progresyvio darbo žmogaus.

K. K.

Pranešimai

Montreal, Que.

Domės Montrealiečiams!

Prasidedant žiemos sezonui, prasideda ir mūsų menininkų darbai.

Todel tai ir turime progos pranešti smagią naujieną, kad Montrealo Jaunimo choras ruošia **didelį koncertą sekmadienį, lapkričio 12 d., 5.30 val. vakaro.**

Koncertas įvyks Vytauto Klubo salėje, 2161 St. Catherine St. East.

Bus perstatyta trijų veiksmų labai juokinga komedija **"Gyvieji Nabašnikai,"** iš kurios turėsite daug gardaus juoko.

Be to, šiame sezone pirmą kartą išgirsite mūsų Jaunimo Chorą su taip skambiais balsais, dainuojant eilę naujai išmoktų puikių dainų, bei atkirai vyrų ir mūsų gražiai dainuojančių mergužėlių balsus.

Nepamirškite progos pamatyti šią įvairią ir puikią programą. Dalyvaukite visi.

Kviečiame.

Rengėjai

Winnipeg, Man.

Draugiška Vakarienė

Pranešame visiems Winnipego ir apylinkės lietuviams, kad šeštadienį, lapkričio 11 d., Lietuvių Klube, 240 Manitoba Ave., yra rengiama lietuviška vakarienė. Bus valgių ir gėrimų, o prie geros muzikos norintieji galės smagiai pasišokti lietuviškų polkų.

Kviečiame visus ir visas atsilankyti, iš arti ir toli.

Įžanga 30 cnt. Prasidės 8 val. vakare.

Komitetas

Kaip Eina Karas Kinijoj Prieš Japonus

ČUNKING, Kinija. — Prasidėjusi kinų ofensyva prieš įsiveržėlius japonus pasekmingai tęsiama. Kiniečių armija intensyviai veda atakas Hopei, Kiangsi, Honan ir kitose provincijose, užimdama Sišan, Čapingnao miestus ir daugelį mažesnių miestelių ir išvydama japonus. Minėtose provincijose kiniečiai yra atsiekę daug naujų pozicijų ir apsupę daugelį miestų, kuriuose randasi Japonijos armijos.

Susikirtimuose ties Wuning japonai neteko 800 karių užmuštais. 200 kulkosvaidžių, 200 šautuvų kinai paėmė iš besitraukiančių japonų.

Įvykusioje Kuomintago Centro Pildančiojo Komiteto sesijoje Dr. Kung kalbėdamas pareiškė, kad tie kariuomenės atsiekimai buvo padaryti ne vien todel, kad Kinijos kariuomenė yra perorganizuota ant stiprų pamatų, bet taipgi ir todel, kad vietos gyventojai visais reikalais puikiai kooperuoja su kariuomene ir savo partizaniškais veikimais laipsniškai silpnina japonų jėgas Kinijoje.

Jis sako, kad priešas visomis galimomis priemonėmis stengiasi ardyti Kinijos liaudies vieningumą, leidžia įvairiausius prasimanymus ir šmeižtus, bet kad tos priešo pastangos vis vien neduoda jam teigiamų rezultatų. Kinijos žmonės aiškiai supranta, kad kova eina už pasiliuosavimą, už nepriklausomybę ir demokratiją ir todel iš to darosi aišku, kad ta civilių žmonių su kariuomene vienybė ir užmegsti ryšiai ateityje dar labiau tvirtės. Geras šių metų derlius palengvins žmonėms jų kovoje už savo laisvę.

Dr. Kung taipgi pažymėjo, kad yra ruošiami pradėti įgyvendinti planai del sudarymo konstitucinės valdžios.

Anglijos priešorlaivinė kanuolė kur nors Francijoj laukia nazių orlaivių pasirodant, bet tie kažkodel nesirodo.

SUNKUS GYVENIMAS

Ponia Be Automobilio. Trijų Draugų Draugystė.

Karas palietė ir neutraliąsias valstybes: sutrikdė normalų ekonominį gyvenimą, keičia įvairias politines gaires, o kiškiškos natūros žmoneliams virpina kinkas.

Faktai ir fakteliai.

— Nebėr gyvenimo! Nebėr gyvenimo, — šaukia Padurkienė, mojuodama žieduota ranka savo vyro panosėje.

— Marjonut, Marjonut, nesikarščiuok, — ramina vyras žmoną mėgindamas minkšta plaštaka pabraukti jai per pečius, kas jam vis nepavyksta.

Žmonos Marijonos vyras Padurkus — žinomas mūsų visuomenės veikėjas, gražių namų savininkas ir . . . patrijotas.

— Aš nepakęsiu! Aš tau akis iškrapštysiu! Aš išsiskirsiu su tavim! — trypia žmona kojomis.

— Marjonut . . . Na, ko tu dabar paleidai gerklę del tokio nieko . . .

— Nieko?! Tau niekas, o man viskas! Tu manęs nesupranti. Tau reikėjo vesti ne tokios švelnios sielos moterį, kaip aš, o . . . o . . . o . . .

— Užteks, Marjonut . . .

— Neužteks! Aš nesutiksiu, kad iš manęs kavinėje šaipytųsi visokios raštininkienės, kad šnibždėtųsi, kai aš ateinu . . .

Visos tos audros priežastis buvo veikėjo Padurkaus nuosavas automobilis, kuriuo jo žmona Marijona mėgdavo anais gražiaisiais prieškariniais laikais pasišvaistyti po Kauno gatves ir apylinkes. Gražu būdavo: ponia Padurkienė užsivilkdavo paskutiniausios mados drabužėlius, apsiaudavo batelius, kokių nei viena kita ponia Kaune neturėjo, susifrizuodavo plaukus, išdažydavo žandus, išsitepdavo lūpas, išsipešiodavo antakius, užsimesdavo dvi sidabrines lapes (vieną iš priešakio, antrą iš užpakalio), įsisėsdavo į savo automobilį ir vienuoliktą valandą iškilmingai privažiuodavo prie kavinės. Kai ponia Padurkienė žengdavo, kaip karalienė, kavinės grindimis, o jos blizgantis automobilis laukdavo prie durų, žemesniojo rango poniutės, kavinėn subėgusios jau anksčiau, pagarbiai lenkdavo savo taip pat frizuotas dažytas ir pešiotas galvas ir tik žaliuodavo, tik žaliuodavo iš pavydo . . .

Dabar dalykai visai pasikeitė.

— Ir kas tai matė nebepardavinėti benzino man? — niekaip nesupranta Padurkienė. — Sako, kažkokiems būtiniausiems reikalams reikalinga laikyti. Bet koks gali būti būtinesnis reikalas? . . . Aš gi pėsčia vaikščioti negaliu!

Tarp mūsų kalbant, ponia Padurkienė pėsčia vaikščioti moka, nes jau ne kartą vienuoliktą valandą buvo nubėgusi į kavinę. Tik, ot, čia ir yra visa bėda, kad ji buvo nubėgusi į tą kavinę. Nieko nebeliko, absoliučiai nieko . . . Nors ponia Padurkienė ir pačią šumniausią suknelę užsivilko, ir kuo mandriausiai plaukus susišukavo ir kuo išdidžiausiai kavinės grindimis žengė, nebesilenkė taip pagarbiai poniučių galvos, nebežaliavo iš pavydo veidai, o viena referanto žmona net tarstelėjo (tiesa, negarsiai, bet ponios Padurkienės jautri ausis žodžius sugavo):

— Pūskis, nesipūsk, nieko nebebus, nebesišvaistysi automabiliu . . . Karas visas sulygins.

To ir pakako. Ponia Padurkienė, kaip įgelta šoko lauk iš kavinės, risčia perbėgo kelis kvartalus ir su trenksmu įsiveržė į vyro kabinetą. Jų pasikalbėjimo dalį mes jau skaitėme pradžioje, o štai ir to pasikalbėjimo pabaiga:

—Na, ką padarysi, Marjonut, — toks nuostatas. Jis visiems vienodai taikomas. Vadinasi, ir mums, — aiškina vyras.

— Nesąmonė! Nesąmonė! Aš nesutiksiu, kad mane lygiai traktuotų, kaip kokią kitą . . .

— Bet, Marjonut . . .

— Jokių Marjonučių! Tuojau vilkis paltą ir eik benzino ieškoti . . .

— Bet Marjonut, nepatogu . . .

— Ach! Nepatogu? Nepatogu? Tai štai tau! Štai tau! Štai tau! — ir nuo Padurkaus stalo ėmė skraidyti į grindis ir į jį rašalinės, ir keleliai, ir bylos, ir peiliai, ir . . . telefono aparatas.

Veikėjui Padurkui nieko kito nebeliko, kaip užsivilkti paltą ir eiti . . . benzino ieškoti. Tik aš labai abejoju, ar jis, vargšelis, ras.

Ot, jūs man ir pasakykit, ar ne sunkus gyvenimas? Sunkus ir vargšui visuomenės veikėjui, patrijotui Padurkui ir jo žmonai Marijonai Padurkienei.

Ir vis kaltas tas nelemtasis karas.

—o—

Senai jau Šiaulių gimnaziją baigė trys draugai, ir visi trys atvažiavo į Kauną studijuoti. Mūsų sostinė — vienintėlė visokių platesnių galimybių vietelė. Jei žmogus nekvailas ir apsukrus, tai, būdavo, ir įsikurti joje pavykdavo patogiai.

Nelygūs žmonių chrakteriai ir nevienodai žmonės "sarmata" apdalyti. Nelygiais keliais nuėjo ir mūsų trys draugai.

Pirmasis jų ne tiek studijavo, kiek kopė siūbuojančiomis karjeros pakopomis. Atleto figūra, simpatingas veidas, gražios manieros, briliantinas, frakas buvo puikūs talkininkai mūsų karjeristui, ir jis iškopė į pačias viršūnes — pasidarė garsenybė, jo atvaizdą dažnai galėdavai pamatyti laikraščių ir žurnalų puslapiuose.

Taip aukštai iškopęs, žmogus pajuto savo didelį svorį, vaikščiojo Laisvės alėja galvą užvertęs ir nepastebėdavo jau savo kitų dviejų draugų, kuriems likimas nebuvo toks malonus.

Antrasis draugas apsikrovė knygomis, rankraščiais, laikraščiais, studijavo, laužė galvą, niekur nelindo ir liko niekieno nepastebimas "mokslininkas."

Trečiajam draugui visai riestai ėjosi. Mat, pats kaltas. Neiškęsdavo žmogus. Būdavo, pamatys kur ką negero ir neiškenčia ir kalba, sako: taip reikia, to reikia . . . O tokie sakytojai, patys supranta, nemėgstami buvo. Tai ir neduodavo žmogui ramybės. Būdavo taip, kad ir kur galvą priglausti nesurasdavo. Tuomet bėgdavo pas "mokslininką." Tas, pats maža teturėdamas, mažai galėdavo padėti, bet kiek įveikė, tiek ir rūpinosi draugu. Tiesa, buvo jis kartą nubėgęs ir pas draugą galiūną. Tačiau šis ir rankos nepadavė ir, apskritai, paprašė kuo greičiausiai išsinešdinti:

— Didelio daikto, kad mes drauge mokėmės! — sako galiūnas. — Mano padėtis neleidžia . . . Ir, apskritai, aš tamstos visai nepažįstu.

O tas nelemtasis karas ėmė ir apvertė viską aukštyn kojomis. Visokios įtakos, visokie vėjai, kad net nebežinai, kas galiūnas, o kas šiaip žmogelis.

Ir, ot, eina mūsų karjeristas gatve, pamato seną savo gimnazijos draugą, kurį buvo išnešdinęs iš savo kabineto, iš tolo šypsosi, nuima kepurę:

— Sveikas gyvas! Tiek metų nesimatėm! Na, kaip gyvuoji?

— Atleiskit, pone, aš tamstos nepažįstu . . .

— Kaip taip? Juk drauge Šiauliuos mokėmės . . .

— Didelio daikto, kad mes drauge mokėmės! Tamstos padėtis man neleidžia . . . Ir, apskritai, aš tamstos visai nepažįstu, — ir trečiasis draugas palieka išsižiojusį pirmąjį vidury gatvės.

Sunkus, sunkus karjeristo gyvenimas pasidarė. O pasakykit, kas kaltas? Vis tas nelemtas karas!

M. Naktelė
(Liet. Žinios)

Iš Administracijos

Drg. P. Dargužis iš Port McMicoll, Ont., atsinaujindamas prenumeratą prisiuntė penkis dolerius, iš kurių du doleriu paskyrė Liaudies Balsui aukų ir prašo juos priskaityti prie LLD 95 kuopos, Kapuskasing, vajaus kvotos.

Draugas savo laiške pažymi, kad Liaudies Balso vajų jau turėtume pradėti dabar.

Širdingai dėkojame už pirmą auką. Tikimės, kad ir kiti gerbiami Liaudies Balso skaitytojai ir rėmėjai pradės atsiliepti vajaus reikalu.

Į Visus LLD Rajono Komitetus

Kreipiamės prašydami paruošti vajaus reikalu planus, jei dar lig šiol nėra paruošę ir apie paskirstytas kuopoms kvotas, pranešti joms.

Prašome Rajonų Komitetus ir kuopų valdybas organizuotis Liaudies Balso vajaus darbui ir apie tai, esant galimybėms, rašyti kaip einasi jūsų kolonijoje vajaus prisiruošimo darbai.

Brangūs draugai, draugės! Jau visai nedaug laiko iki vajaus pradžios. Prašome savo suėjimuose bei kuopų susirinkimuose pasisakyti, kurie sutiksite pasidarbuoti. Išrinkite vajininkus bei vajaus vedimui komitetus. Visi žinote, kaip yra svarbu lietuviams turėti savo laikraštį, tad visi rengkimės prie vajaus ir kad jį galėtume pravesti greitai išpildant kvotas su kaupu.

Laukiam atsiliepimų daugiau.

Administracija

Vokietijos Padėtis Šiame Komplikuotame Kare

Jau du mėnesiai praėjo nuo karo paskelbimo dienos ir vis dar tebelaukiama, kuri iš kariaujančių pusių pirmoji pradės didžiąją ofensyvą. Francija ir Anglija laiko sutraukę dideles karo jėgas vakarų fronte ir jūrose užblokavę Vokietiją. Vokietija taipgi savo karines jėgas sutraukė į vakarų frontą ir savo povandeniniais laivais stengiasi tokią blokadą padaryti Anglijai, skandindama jos laivus bei suimtuosius internuodama.

Karas eina. Bet jis eina labai palengva, neįtemptu tempu, be didelių susirėmimų. Vakarų fronte įvyksta susišaudymų, Vokietijos orlaiviai kai kada aplanko Anglijos salų pakraščius. Bet tai ir viskas. Nei viena šalis nepradeda didžiosios atakos.

Aiškiai matosi, kad šis karas dar vis vedamas nervų įtempimu. Daugelis karo korespondentų bei strategų daro spėliojimus, kad Vokietija jau pasiruošusi ar tai Vakarų fronte, ar tai per Olandiją bei Belgiją, ar per Šveicariją pradėti ofensyvą prieš Franciją. Kada Vokietijos karo planai nėra žinomi, tai spėliojimams plati dirva, bet niekas tikrai negali pasakyti, kaip ištikrųjų bus ir kuri pusė pirmoji pradės ofensyvą sausumoje: Vokietija, ar Francija su Anglija.

Anglijos Blokada

Iš to kas jau paaiškėjo nuo šio karo pradžios, aiškiai matosi, kad Anglija yra pasirinkusi sausumoje laikytis defensyvėj pozicijoj, gi jūrose savo galingu laivynu pastoti Vokietijos prekybai kelią ir jį suparalyžuoti; tuo būdu ekonomiškai nusilpninti nazių valdomą kraštą, privesti jį prie bankruto ir sukelti žmonėse sukilimus, kad tokioje pozicijoje atsidūrusi Hitlerio valdžia paliktų bejėgė atsispirti nuo ofensyvos ir sausumoje iš Francijos, ar kitos pusės, ir liktų nugalėta.

Anglijos blokada uždavė labai skaudų Vokietijos prekybai smūgį. Faktinai Vokietijos prekyba su Pietinės Amerikos šalimis yra užkirsta. Taip pat Vokietija nebegali vesti prekybos visais vandens keliais, išskiriant su Skandinavų bei Pabaltijos šalimis.

Anglijos informacijų ministerijos duomenimis lig šiol Anglija jau yra paėmus nelaisvėn apie 50 tūkstančių tonų Vokietijos laivyno. Tai skaudus smūgis tuo labiau, kad Vokietija, negalėdama prekiauti su kitomis šalimis, tenai praranda savo rinkas. Lotynų Amerikoje Anglija ir Jungtinės Valstijos perima visas buvusias Vokietijos rinkas, tas pats ir su kitomis šalimis. Bet toji blokada nėra Vokietijai mirtinu smūgiu. Italija, kaipo šalis laikydamosi neutraliai, laisvai veda prekybą su visomis pasaulio šalimis ir pristato Vokietijai visko ko tik jai reikalinga. Italijos užsienio prekyba pastaraisiais mėnesiais pakilo 50 nuošimčių. Taipgi Vokietija laisvai gali prekiauti su Sovietų Sąjunga. Todel santarvininkai, remdamiesi ant blokados rezultatų, negalės greitai įveikti Vokietijos ir ją taip nusilpninti, kaip pageidaujama.

Bet tai vienintelis saugiausias santarvininkams kelias kare prieš Vokietiją. Anglija, kaipo jūrų valstybė, neturi didelės pėstininkų armijos, kad galėtų sausumoje Vokietiją užpulti ir greitai įveikti. Jos santarvininkė, nors turi vieną iš stipriausių sausumos kariuomenių ir yra ją moderniškomis mašinomis su mechanizavus, bet neturi patogaus kelio prieiti prie Vokietijos, apart Vakarų Fronto.

Vokiečiai kalbėdami apie savo Zigfriedo liniją, sako, kad ji yra nesulaužoma ir neįveikiama. Tą patį sako karo žinovai ir apie Francijos Mažinoto liniją. Daleidus, kad Vokietijos Zigfriedo linija yra silpnesnė už Mažinoto liniją, vis vien gaunasi mintis, kad tos linijos lengvai nebūtų galima pralaužti. Pralaužimas vienos ar kitos linijos reikalautų šimtus tūkstančių gyvybių ir galybes karo amunicijos. O ir linijas pralaužus, kelias nepasidaro atviras, frontas nepranyksta, ir jo atstūmimui atgal, būtų reikalinga didelė karinė žmonių ir mašinų jėga. Toks karo vedimas pareikalautų tiek iš vienos, tiek iš kitos pusės didžiausiųjų aukų.

Todel tai santarvininkams yra palankesnis ir mažiau nuostolingas ilgas, bet lėto tempo karas, kuriam jos ir yra pasirošusios. Vokietijai toks ilgas ir lėtas karas yra žalingesnis. Vokiečiai visados kalbėdavo apie "žaibo" karą. Toks karas, nors ir su skaudesniais nuostoliais, bet Vokietijai suteikia daugiau progų jį laimėti, nes ji tokiam karui yra pasiruošusi. Ilgas karas Vokietijai yra pavojingas, nes ji neturi žaliavos bei aukso išteklių.

Vokietijos Karo Strategija

Kaip tenka spręsti iš lig šiol pasirodžiusios Vokiečių taktikos, atrodo, kad Vokietijos karo vadai yra pakeitę savo "žaibinio" karo planus ir ruošiasi sutikti ir atlaikyti ilgo karo pasekmes.

Didžiausios vandenyno jėgos yra nukreiptos prieš Anglijos - Francijos blokadą. Negalima nepripažinti, kad Vokietijos submarinai yra atsiekę tam tikrų laimėjimų. Be nuskandinimo dviejų didžiulių karo laivų: Royal Oak ir Courageous, vokiečiai giriasi esą nuskandinę bei sugadinę apie 500 tūkstančių tonų talpos Anglijos prekinių laivų. Daleidus, kad vokiečių pasigyrimas yra padidintas, vis vien lieka aišku, kad jūrose karas brangiai atseina ir Anglijai. Laivais prekyba yra dalinai pakenkusi maisto pristatymą Anglijai, ir jau šiomis dienomis rengiasi pereiti prie ne kurio maisto pardavinėjimo pagal korteles.

Anglija, kaipo didžiausia imperinė šalis ir turinti tvirčiausią ekonominę galią, tuos nuostolius lengvai gali pakelti ir todel nors jos prekybos laivyno nuostoliai yra didesni, negu Vokietijos, bet jie lengviau pakeliami Anglijai, negu tie mažesni nuostoliai Vokietijai. Tas tai ir verčia Vokietiją neatsižadėti "žaibinio" karo ir dėti visas pastangas, kad iššaukus ofensyvą iš Anglijos pusės, pačiai paliekant defensyvoj.

Pranešimai, kad Vokietija rengiasi užimti Olandiją ir per ją pro Belgiją veržtis Francijon, bei tą patį padaryti per Šveicariją, kad išvengus susitikimo su Mažinoto linija, neatrodo turį stiprų pamatą. Vokietijos užpuolimas ant kitos neutralios šalies, sukeltų didžiausį pasipiktinimą prieš ją visame pasaulyje ir tada susidarytų rimtas Francijai pamatas dalyvauti kare prieš Vokietiją, kuri jai jau tada grumotų.

Neatrodo, kad Vokietija to siektų. Iš Hitlerio, Goeringo, bei kitų nazių vadų kalbos atrodo, kad jie stengiasi Francijoj karingumo ūpą sumažinti iki minimumo ir net visai ją ištraukti iš karo prieš Vokietiją. Hitleris pakartotinai yra pareiškęs, kad jis prieš Franciją nieko blogo neturi. Todel užėmimas ar bent įsiveržimas į Olandiją, bei kitą šalį, kaip tik patarnautų priešingai šiam siekiui.

Kanadietis, W. G. Weston, nominuotas į Anglijos parlamentą. Jis yra vienas iš Kanados, Anglijos ir Suvienytų Valstijų bankų kompanijų viršininkų. Jį nominavo konservativai.

Be to, Vokietijai yra labai svarbu Italiją patraukti savo pusėn ir ją pastatyti prieš Franciją ir Angliją. Užpuolimas iš Vokiečių pusės ant kurios kitos šalies kaip tik sukeltų didesnį nusistatymą prieš Vokietiją ir daugiau neutralių šalių pastumėtų stoti į bloką su santarvininkais ir kariauti prieš Vokietiją, taip kaip praeitame Didžiajame kare sukėlė įsiveržimas Belgijon. Tuo būdu, santarvininkų pozicijos dar labiau sustiprėtų. O Italija, nors ideologiniai drauginga Vokietijos naziams, bet kaipo kapitalistinė, žiūri vien tik ekonominių išrokavimų, todel stipresnis ir galingesnis sąjungininkų frontas, Italiją dar labiau patrauktų į save, o ne pastumėtų į Vokietijos pusę.

Tokia padėtis ir reikalai diktuoja Vokietijai susilaikyti nuo agresijos prieš kitas šalis. Bet taipgi jos reikalai ir padėtis rodo, kad ji neištęsės ekonominio karo prieš Angliją ir ilgų metų bėgyje turės pralaimėti. Tas tai ir verčia Vokietiją visą laiką grumoti santarvininkams, visą laiką jų nervus laikyti įtemptus, kad tuo būdu pirmiau išvesti juos iš kantrybės ir priversti juos imtis ofensyvos arba taikytis. Tuo labiau, jos reikalai diktuoja daryti užpuolimus ant Anglijos, kad sukėlus tokią padėtį, kad Anglija liktų priversta tiesioginiai pradėti atakas ant Vokietijos, nes dabartinėje Vokietijos padėtyje, jai yra geriau būti apsigynimo nuo Anglijos pozicijoje, negu ją atakuoti.

Bet kad Vokietija galėtų pasirodyti stipra, kad išlaikius Italiją savo pusėje ir dar labiau ją patraukus, ji turi bėgamuoju laiku atsiekti nekurių didesnių laimėjimų. O tas kaip tik reiškia, kad ji turi pradėti atakas. Iš jos orlaivyno ir povandeninių laivų veiksmų atrodo, kad Vokietija ruošiasi atakoms.

Kaip greitai didieji ir lemiamieji mūšiai prasidės ir kuria kryptimi pasireikš atakos, netolima ateitis parodys.

Vokietija dabar randasi labai keblioje padėtyje ir tik nazių vadams tėra žinoma, kurį kelią jie pasirinks. Bet iš visko aiškiai suprantama, kad Vokietijos užpuolimas ant Olandijos ar kitos šalies rodytų susidariusią Vokietijoje desperatišką padėtį, arba kad Vokietijos karo štabas yra įsitikinęs, kad Italija ateis jiems pagelbon ir stos kartu su ja prieš Angliją ir Franciją.

Tel. EL. 6579 — WA. 8714

BOYKACH & BOYKACH

Real Estate Agentai

Parduodame ir išrenduojame namus ir farmas. Iškolektuojame rendas.
Kas turite tų reikalų, kreipkitės pas mus.
Daugeliui lietuvių esame patarnavę.

133 GOREVALE AVE. Ofiso 429 ADELAIDE ST. W., TORONTO

Liet. TSR Knygų Rūmų Knygų Saugykla